

ANALOGI

1

2010

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 11.2.2010

Opettaja
Petja Pyykkönen:

"Netti Herran haltuun!"

SIVUT 4-7

NYT MUKANA
irrotettava seurakuntaliite

ANALOGI HAASTATTELEE

4-7 Paastonajan ohjeetkin verkosta

Petja Pyykkösen haastattelu
Isä Hariton

HENGELLISTÄ OPETUSTA

9-11 Maahanmuuttajat ja seurakunta

Isä Timo Tynkkynen

KIRKON VIESTINTÄ VAIHEESSA

(1) 12-13 Hyvä viestintä tekee näkyväksi

Mikko Hormio

(2) 14-15 Tiedotusta ja toimintaa on tarkasteltava kokonaisuutena

Mikko Junes

(3) 16-17 Vastuu tiedottamisesta

Isä Harri Peiponen

NYKYAJAN KIRKKOTILAA POHTIMASSA

18-20 Voisiko alttari sijaita keskellä kirkkoa?

Mikko Junes

KARJALAN KANNAKSELLE KUUSI UUTTA KIRKKOJA

20-21 Käkisalmen uusi pyhäkkö täyttyi joulun juhlijoista

Matti Pulkkinen

TEOLOGIKOULUTUSTA ULKOMAILLA

22-24 Venäläisistä yliopistoista myös teologeja

Rovasti Veikko Purmonen

26 Pehmeä vai kova usko?

Seppo Järvinen

27 Paastolahja Kenian lapsille

Seurakuntien tapahtumia

8-29 HAMINA / Elämän parhain aika

29 HÄMEENLINNA / Puurojuhla loisti Lucian tuomaa valoa

30 KOTKA / Ystävyys ja yhteisöllisyys vahvistuvat tiistiseurassa / Menivätkö apostolit sekaisin?

31 KOTKA / Matka pääsiäiseen / Vinkkejä suuren paaston aterioihin

33 LAPPEENRANTA / Nikolaoksen kirkko sai uuden ikonostaasin

34 TAMPERE / Päivä paloasemalla ohitti Porissa piparit/ Pyhä Romanos Veisaaja Porin kirkkoon

35 TAMPERE / Joulujuhlissa tuhat henkeä kirkon kupeessa

35 TURKU / Kirkon stipendi Kaarlo Saarenolle

Vakiopalstat

3 Pääkirjoitus, isä Hariton
3 Ajassa liikkuu, isä Aki Leskinen

8 Metropolitalta, Ambrosius

17 Ortodoksit Euroopan
vuorovaikutuksessa
Arkkipiispa Leo

24 Kirkkomusiikin helskitytelyä
Jaakko Olkinuora

25 Luostaripalsta
Nunna Kristoduli

38-39 Lapset ja nuoret
Leena Lomu

LIITE

Jumalanpalvelukset ja seurakuntien toiminta

2-4 HAMINA, Kouvola

5-7 HÄMEENLINNA, Forssa

8-10 KOTKA, Loviisa

10-14 LAHTI, Heinola Hyvinkää

14-19 LAPPEENRANTA, Imatra

19-21 TAMPERE, Pori

22-24 TURKU, Rauma, Salo

RADIO • TV

SU 7.2. RADIO klo 11-12 liturgia, Vaasa, Pyhän Nikolaoksen kirkko

SU 14.2. RADIO klo 18.00-18.50 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, Joensuu, Johannes Teologin kirkko

TI 16.2. RADIO, iltahartaus, rovasti Jarmo Hakkarainen, Joensuu

TI 17.2. RADIO klo 18.00-19.00 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni, Hamina, Pietarin ja Paavalin kirkko

SU 21.2. RADIO klo 11-12 liturgia, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali

LA 27.2. RADIO, aamuhartaus, arkkipiispa Leo, Kuopio

KE 3.3. RADIO klo 18.00-19.00 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia eli paastoliturgia, Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

SU 7.3. RADIO klo 11-12 liturgia, Hämeenlinna, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko

TI 16.3. RADIO, iltahartaus, kirkkoherra Viatcheslav Skopets, Rovaniemi

LA 20.3. RADIO, aamuhartaus, pastori Mikael Sundkvist, Lahti

SU 21.3. RADIO klo 11-12 liturgia, Ilomantsi, Profeetta Elian kirkko

Maailman elämän edestä

SIMO OJANEN

■ "Maailman elämän edestä" soitti Urho Lossi Porin kirkon kelloja 13.12. klo 15, jolloin kristilliset kirkot ympäri maailman soittivat kelloja ja hälyttivät ilmastonmuutoksesta. Urho Lossi siteerasi isä Schmemannin lausumaa kellonnyöreistä vetaessaan. Kelloja kumautettiin 350 kertaa eli turvallisen hiilidioksidimäärityksen ylärajan tuntumaan.

Seuraava Analogi 2/10 ilmestyy 25. maaliskuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen viimeistään keskiviikkona 24. helmikuuta.

■ TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
 - **Kustantaja:**
Kotimaa-Yhtiöt Oy
Yhdestoista vuosikerta, painosmäärä 10 000 kpl.
 - **Päätoimittaja:**
Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272
 - **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
 - **Toimitus:**
Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
 - **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
 - **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)
 - **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Aki Leskinen (pj.), kirkkoherra Ion Durac (vpj.), kirkkoherra Markko Aroma, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eva Manni ja Marita Nieminen.
 - **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Anne Jurvanen, Esko Nikander, Simo Ojanen
 - **Tilaushinta**
21 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa
 - **Ilmoitushinnat (sis. alv):**
1/1-sivu 1200 euroa, 1/2-sivua 650 euroa
1/4-sivu 500 euroa, 1/8-sivu 250 euroa, ks. verkkosivuilta mediakorttia
 - **Ilmoitusmyynti** (kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntineuvottelija Vappu Kuusiniemi, puh. (014) 619 824 tai 040 486 6726, vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi; aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
- Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa, Porvoo 2010
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Johannes Siinailaisen
sunnuntai 14.3.,
ks. selitystä s. 38

Kasvu etelässä – investoinnit idässä?

Keskeisten organisaatioiden keskittäminen Kuopioon kertoo karua kieltä siitä, että kirkollinen hallintomme on 60 000 jäsenen tarpeisiin nähden raskas ja että sen ylläpitoon meillä on monin verroin vähäisemmät resurssit kuin luterilaisella kirkolla. Etelän median suunnasta katsottuna voimavarojen sitominen vähenevän ortodoksisuuden alueille herättää kuitenkin kysymyksiä. Nythän esimerkiksi Itä-Suomen pieniä ortodoksia seurakuntia on pitkään tuettu muiden seurakuntien verotuloilla.

Ortodoksisen kirkon näkymät Suomessa ovat nyt toisenlaiset kuin 50 vuotta sitten, jolloin pappiseminaarikin siirrettiin Kirkkonummelta Kuopioon. Nykyään kirkon jäsenmäärä kasvaa voimakkaasti eteläisessä Suomessa erityisesti maahanmuuttajien ansiosta, vaikka koko kirkon väestökehitys kääntyyneen parin vuoden kuluessa negatiiviseksi. Lappeenrannassa maahanmuuttajia on jo lähes puolet seurakunnan jäsenistä. Kirkon viriliteetti lisääntyy Helsingin hiippakunnassa, kun se samaan aikaan hiippuu vanhoilla Karjalan siirtoväen sijoitusalueilla.

Yksi kirkollisen elämän mittari on jumalanpalveluksiin ja erityisesti liturgiaan osallistuminen. Seurakuntien toimintatilastoista näkyy, että ehtoollisella käynnit ovat lisääntyneet Helsingin hiippakunnassa vuodesta 2001 vuoteen 2006 noin 50 prosentilla, kun taas Karjalan hiippakunnassa osallistuminen on vähentynyt liki kymmenen prosenttia. Kuopion seurakunnassa puodotusta on ollut yli puolet. Ehtoolliskäynnit on tässä yhteydessä suhteutettu toimittajien palvelusten lukumäärään, ja ne kuvaavat melko hyvin kirkollista aktiivisuutta.

Eteläisen Suomen seurakuntien toimintatarpeet lisääntyvät nopeasti yhä kasvavan maahanmuuton ja maan sisäisen muuttoliikkeen vuoksi. Tällaisessa tilanteessa on hyvä kysyä, mihin kirkon rajallisia resursseja tulisi oikeastaan suunnata?

Marraskuussa kokoontunut kirkolliskokous käsitteli tiettyjä Kuopion keskustalon ja kirkkomuseon investointitarpeita. Museon osalta kyse on perusnäyttelyn ja toimintakonseptin uudistamisesta enemmän infokeskuksen suuntaan. Samassa yhteydessä oli esillä kirkkomuseon laajennushanke, joka vaatisi seurakunnilta yhteensä noin parin miljoonan euron lisäpanostusta Kuopioon. Tätä varten keväällä ollaan ehkä kutsumassa koolle ylimääräistä kirkolliskokousta.

Kuopion mahdollisten investointien lisälaskut lankeaisivat pääosin Helsingin hiippakunnan seurakuntien maksettaviksi. Sen vuoksi olisi hyvä kuunnella myös maksajien mielipidettä. Onko perusteltua suunnata kirkon suuria investointeja sinne, missä toiminta näyttää hii-pumisen merkkejä ja missä kohde ei tavoita valtaosaa jäsenistöä tai ylipäänsä kirkosta kiinnostuneista? Ehkä kirkollisen informaatiokeskuksen oikeampi paikka olisikin pääkaupunkiseudulla? Kehityksellä on aina suuntansa, ja nyt valittaville uusille kirkolliskokousedustajillemme lankeaa suuri vastuu sen tunnistamisesta.

Kari M. Ranttilä (isä Hariton)

PS. Paaston alussa kysymme, mitä eroa on maitolaskulla ja maitopyhälaskulla?

AJASSA LIKKUU

Lähimmäisenrakkaus

Viime viikkojen tapahtumat ovat kertoneet karua kertomusta Haitin katastrofista. Nyt voimme toteuttaa Vapahtajan opetusta lähimmäisenrakkaudesta ja antaa apua sitä tarvitseville. Efraim Syyrialainen kehottaa paastorukouksessaan meitä anomaan myös rakkauden henkeä omaan elämäämme.

■ Isä Aki Leskinen

Opettaja **Petja Pyykkönen** sanoo, että internet tulee ottaa kirkon haltuun. Kirkon tulee olla siellä mukana ja luoda sinne oikeaa sisältöä. Näin se tavoittaa myös nuoret.

KUVAT: KARI M. RÄNTILÄ

Paastonajan ohjeetkin verkosta

Petja vakuuttaa, että internet on hyvin tehokas keino julkaista uskonnollisia tekstejä ja kirkkoon liittyvää materiaalia.

– Kyllä kirkkoisät olisivat aikoinaan pitäneet Jumalan ihmeenä näin nopeaa tiedonvälitystä! Miksi me emme sitten

käyttäisi tätä Jumalan ihmettä täysipainoisesti hyväksemme?

Petja korostaa, että kirkon sanoma on ikiaikaista verkossakin.

– Parhaita tietoa internetissä on pysyvä tieto, ja mikä onkaan pysyvämää tietoa kuin ortodoksisen kirkon kak-

situhatta vuotta samana pysynyt tieto. Sehän on siis mahtavaa internetmateriaalia, hän naurahtaa.

Ortodoksisen kirkon tiedotustoiminta on Petjan mielestä parantunut viidessä vuodessa ja erityisesti viimeisten kahden vuoden aikana. Silti sen lähtökohdat eivät ole aivan kohdallaan.

– Minua harmittaa, että kirkon tiedotuksen kehitystyö on lähtenyt vain ulkoisesta paineesta ja pakosta eikä sisäl-

■ Petja Pyykkönen on toiminut Mikkelissä lähes viisi vuotta luokanopettajana, mutta hänellä on myös historianopettajan pätevyys. Lisäksi hän valmistaa verkkosivuja eri yhteisöille perheen omistaman Caramida-yhtiön tehtävissä.

Isänsä sylissä Jaso Pyykkönen oppii jo nettiaviestinnän aakkosia, vierellä ruutua kurkistaa Joonatan Kuri.

lista viestintää varten olisi luotava myös tarkat ohjeistukset.

Resurssit ja tavoitteet

Seurakunnissa tulisi kysyä, miksi me tiedotamme tai mitä hyötyä siitä on? Petjan vastaus liittyy kirkon ydintehtävän tunnistamiseen.

– Yksi suuri tehtävä on sisälähetystyö, jossa tiedottamisella on selvä paikansa. Ja mikä onkaan siihen parempi väline kuin sähköinen media!

Tässä kuitenkin törmätään kirkkomme toisenlaiseen johtamiskulttuuriin.

– Kirkkomme johdossa ei täysin arvosteta eikä ymmärretä tiedotuksen mahdollisuuksia. Moni muu asia menee sen edelle. Se ei kuitenkaan ole pelkästään kirkon johdon ongelma, vaan sitä on jokaisessa seurakunnassa. Kun niiden verkkosivuja seuraa, ei kirkossa näytä tapahtuvan mitään, koska nettisivuilla ei kerrota tapahtumista mitään tai tiedot ovat usein vanhentuneita. Vain muutamat seurakunnat päivittävät sivujaan aktiivisesti. Vain tietojen ja uutisten vaihtuminen antaa kuvan siitä, että seurakunnassa tapahtuu.

– Jatkuvasti puhutaan, että nuoret pitäisi saada mukaan kirkon toimintaan. Miksei sitten tiedoteta juuri siellä, missä nuoret lukevat seurakunnan tapahtumista? Ja sekin on väärä käsitys, etteivät vanhukset lukisi internetistä ilmoituksia. Uusimmat tutkimukset osoittavat nimenomaan, että vanhempi väestö käy eniten lukemassa nettiä, koska siitä tulee sille uusi sosiaalinen ulottuvuus ja tärkeä sosiaalinen kontaktikanava.

Ortodoksi.netin syntyminen

Pyykkösten perhe – isä **Hannu**, Petjan vaimo **Sonja** ja veli **Ilja** – ovat keskeisesti mukana myös Ortodoksi.netissä,

jonka sivuilta on luettavissa lukuisa määrä ortodoksisuutta käsitteleviä artikkeleita, liturgisia tekstejä ja paljon muuta kirkon elämään kuuluvaa. Sonja ja Ilja ovat hoitaneet sivuston teknistä puolta, Petja Hannun kanssa sisältöä. Viime aikoina on saatu myös muita vapaaehtoisia ortodokseja mukaan talkootöihin, ja muutama muukin perheen ulkopuolinen hoitaa joitakin julkistamiseen kuuluvaa, ▶

■ Petja on innokas monimedioitten puolestapuhuja, jokaisella kirkon lehdellä tulisi olla aktiivinen nettisivusto. Näin ne palvelevat parhaiten lukijoitaan ja lisäävät myös levikkiään.

täpäin. Sähköisen viestinnän kehityksen pitäisi tapahtua omasta tahdosta, niin että kirkko panostaisi siihen koko ajan omaehtoisesti.

Kirkon strategian luominen

Petja on toiminut puheenjohtajana kirkon sähköisen viestinnän toimikunnassa. Hän toteaa ykskantaan, että kirkon sähköinen viestintä kulkee vielä lapsenkengissä.

– Meillä ei ole kovin suurta osaamista sähköisessä mediassa, siksi sähköiseen viestintäämme pitäisi saada lisää mediakulttuurin taitavaa työvoimaa. Kirkon työntekijöiden valmiuksia pitää kehittää lisäkoulutuksella, mutta kirkol-

► kuten oikolukua, kuvien käsittelyä tai julkaisuunnielmaa.

Sivuston syntyminen alkoi isä-Hannun kirjoituksista.

– Isäni kirjoitteli Wikipediaan ortodoksisuutta käsitteleviä juttuja. Hän oli kirjoittanut jo noin 50 artikkelia, kun kysyin, eikö tuolla määrällä voisi tehdä jo omaakin sivustoa. Kävin varaamassa verkko-osoitteen, ja siitä se lähti käyntiin. Puoli vuotta rakentelimme sivustoa, ennen kuin julkaisimme sen vuonna 2005 pääsiäisenä. Kun katsoo taaksepäin, niin hurjasti on viidessä vuodessa saatu aikaan, tilastojen mukaan 2200 laajaa artikkelia, sivuja yhteensä yli viisituhatta.

Kuitenkin Petja huokaa, että pioneerityö on vaatinut kaikilta paljon uhrauksia, ja välillä hermot ovat olleet tiukoilla, niin kuin usein kutsumustyössä.

– Kyllä me kuitenkin miellämme tämän kutsumukseemme, Petja miettii.

Kasvatukselliset tavoitteet

Petja luonnehtii Ortodoksi.netin alkuvaiheen tavoitteita kasvatuksellisiksi, koska sivut oli tarkoitettu uskonnonopeutuksen tueksi.

– Siitä ne muokkautuivat, koska lähdimme yleisön tarpeista kehittämään niitä. Alkuperäinen ajatus oli tehdä verkkosivut koulun oppimateriaaliksi, mutta pian huomasimme, että niitä kävivät enemmän lukemassa vain aikuiset, joita kiinnostivat tietynlaiset artikkelit, joita ryhdyimme tekemään lisää.

– Huomasimme, että varsinkin liturgiset tekstit olivat tärkeä aihepiiri, jolle oli selvää tarvetta. Liturgisten tekstikirjojen painokset olivat loppuneet eikä niitä enää saanut mistään, ja siksi päätimme siirtää ne verkkoon.

Hyvää palautetta

Ortodoksi.netin alkutaipaleen palaute oli suurelta osin myönteistä.

– Kyllä meitä on paljon kannustettu eteenpäin, ja se antaa voimaa jatkaa toi-

mintaa. Nykyään verkkosivujamme pidetään itsestäänselvyytenä. Silloin alussa, kun materiaalia oli vähän, saimme enemmän myönteistä palautetta kuin nyt, kun materiaalia on paljon. Yleisön vaatimustasokin on ehkä noussut. Toisaalta ymmärretään, että sivujen taustalla on asiaa harrastava perhe, joka ylläpitää niitä oman jaksamisensa mukaan. Ehkä meillä oli aiemmin enemmän aikaa tehdä sivuja, ja se oli laadukkaampaa ja monipuolisempaa. Onneksi myös ulkopuoliset avustajat ovat nyt nostaneet entisestään sivuston laatua.

Petja pätkäilee ulkomaanuutisten katoamista.

– Kirkossa ulkomaisten ortodoksisuuden uutisten osalta meillä Suomessa on aikamoinen aukko. Paljon tärkeitä uutisia jää meillä tällä hetkellä kertomatta resurssien puutteen takia.

– Tätä asiaa pitäisi pohtia enemmänkin. Olisi hyvä, että ainakin pääuutiset julkaistaisiin suomeksi. Ehkä kirkollishallituksen taholla on liian kovat kriteerit siihen materiaaliin nähden, mitä uskalletaan julkaista. Tärkeää uutismateriaalia häviää tämän vuoksi.

– Ostopalveluna uutisvälitystä saisi kehitettyä. Mekin mietimme omilla sivuillamme, että olisimme ryhtyneet julkaisemaan ulkomaanuutisia ja sitä kokeiltiin, mutta meillä on käytössämme vain nollabudjetti. Käytännössä makamme kaiken omista varoistamme.

Ortodoksisen kirkon suhtautuminen

Kun puhe kääntyy kirkon ja virallisen tahon suhtautumiseen Ortodoksi.net-hankkeeseen, Petja muuttuu selvästi mielteliäksi.

– Niin... kirkossa on vain yksilöitä ja heidän mielipiteitään, eivätkä he muodosta koko kirkon mielipidettä, tosin mielipiteitä on laidasta laitaan. Olemme kyllä saaneet henkistä tukea ja selkään-taputuksia hyvin tehdystä työstä, vaikka tietenkin välillä olisimme kaivanneet myös yhteistyötä ja konkreettisempaa kiitosta.

Petja kertaa Ortodoksi.netin tukihistoriaa ja toteaa, että he ovat muutaman kerran pyytäneet kirkollishallitukselta ja kirkossa toimivilta säätioilta avustusta verkkosivujen yleiseen ylläpitoon sekä joihinkin projekteihin, esimerkiksi uutispalvelun toimintaan.

– Ainoa mihin olemme saaneet, oli Minean ja Oktoekhoksen, Euhologionin ja Vigilian käsikirjan tekstien muutaman tuhannen sivun julkaisukuntoon saattamiseen annetut reilut tuhat euroa. Kyseessä näyttikin olevan vain nimellinen tuki. Viimeiseen kahteen vuoteen en ole viitsinyt enää edes hakea.

– En tiedä, mihin hakemustemme huono vastaanotto perustuu. Meihin suhtaudutaan hyvin eri tavoin. Kaikki kirkon työntekijät myöntävät, että sivustoamme tarvitaan, mutta sitten kiinnostus loppuu eikä tukea anneta.

Muuttuva verkko

Ortodoksi.net on osaltaan selvästi pystynyt muuttamaan kirkon työntekijöitä myönteisiksi internetiä kohtaan. Alkuvaiheessa esimerkiksi Suomi24-keskustelupalsta muokkasi mieliä kielteisiksi internetiä kohtaan, koska palstalla riidellään paljon.

– Silloin alkuaikoina internetiä pidettiin synninpesänä, mutta nyt on huomattu, että siellä voi olla muutakin ja erilaista sisältöä kuin vain synnillistä tai riitaa. Kyse onkin siitä, mitä sinne verkkoon tuotetaan. Meidän pitää kysyä itseltämme, miksi lehtikioskissakin myydään pornolehtiä, mutta ei ortodoksisia lehtiä? Me emme voi julistaa koko internetiä syntiseksi sen takia, että me emme itse ole siellä mukana.

Kirkkokin avautuu

Sähköinen viestintä tekee mahdolliseksi kirkon avoimuuden. Avoin kirkko pystyy käsittelemään vaikeatkin asiat ja antamaan ulospäin terveen kuvan itsestään, mikä kannustaa liittymään kirkon jäseneksi ja motivoi toimimaan sen aktiivisena ja tarpeellisena osana. Tätä Petja pitää tärkeänä.

– Nyt kirkolliskokouksen jälkeen onkin asiakirjoja ryhdytty laittamaan nettiin. Olisi ollut varsin fiksua kirkollishallituksenkin ymmärtää, että asiakirjojen saaminen verkkoon on nykypäivää, niin ettei sitä tarvitse jonkun toisen tulla sille kertomaan.

– Kun kirkossa saamme sähköisen viestinnän toimimaan, lokahtaa moni asia paikoilleen, esimerkiksi se avoimuus, jota kirkolliskokouskin on vaatinut jo pitkään. Kyllä kirkon johdossa on

Avoin kirkko pystyy käsittelemään vaikeatkin asiat ja antamaan ulospäin terveen kuvan itsestään.

tällä hetkellä hieman asennevammaa avoimuuden suhteen. Se näkyi viime kirkolliskokouksessakin esimerkiksi piispainkokouksen pöytäkirjojen toimittamisesta kirkolliskokousedustajille käytössä keskustelussa. Sitähän kaikki

edustajat kannattivat lukuun ottamatta piispoja. Tämä kertoo jotakin meidän johtomme asenteesta avoimuuteen.

Silti Petja haluaa korostaa, että kaikkien uuden teknologian käyttöönottoon liittyy aina ahdistuneisuuden aika, mut-

ta siitä huolimatta kirkon viestinnän ongelmat pitää tunnustaa.

– Erityisesti kirkon johdon täytyy tunnustaa, että kirkossa on joitakin ongelmia. Jos koko ajan sanotaan, ettei meillä ole ongelmia, niin ei niitä voida korjatakaan. Ei pidä häpeillä sitä, että jokin asia on huonosti. Se täytyy tunnustaa ja miettiä ratkaisukeinoja.

Strategiatyön suuntia

Tiedotuksen käytännön uudistuksia voisivat olla aktiivisesti toimivat sähköiset postituslistat, joita suunnataan erilaisille ryhmille. Petja myös muistuttaa, että kirkon viestintästrategiaa laadittaessa pitäisi ehdottomasti ottaa mallia muista kirkoista ja uskonnollisista yhteisöistä. Näin kirkko voi saada jo koeteltua tietoa hyödykseen. Mutta erityisesti hän painottaa, että kirkon tiedotuksesta vastaaville tulisi saada lisää koulutusta. Hän myös sanoo, että jokaisen kirkon työntekijän tavallisen työpäivän tulisi liittyä jollakin tavoin tiedotukseen.

– Tiedotusta ei voi koskaan olla liikaa. Jos haluamme, etteivät ihmiset eroa kirkosta tai että heitä tulee enemmän tapahtumiin, niin yksi lääke siihen on tiedottaa enemmän!

Seuraava ratkaistava kysymys onkin se, missä välineissä tiedotamme. Perinteisen lehti-ilmoittelun lisäksi joudumme koko kirkossa nyt paljon tarkemmin miettimään netti-ilmoittelun uusia mahdollisuuksia.

– Meidän tulisi pohtia kirkon ja seurakuntien tiedottamista Facebookissa tai Twitterissä, missä nuoret nykyään liikkuvat. Kysyisin oikeastaan niin päin, että miksi meidän ei pitäisi tiedottaa Facebookissa, kun jo suurimmilla yrityksillä on tiedotus siellä? Siellä ovat myös nuoret, mutta miksi kirkko ei mene sinne? Hyvin monet ihmiset ovat jo valinneet sen tiedotuskanavakseen, mutta sekin näyttää vaativan meiltä ajattelutavan muutosta, Petja huokaisee.

■ Isä Hariton

Siunaa, oi Herra, *hyvydelläsi*

”Siunaa, oi Herra, hyvydelläsi tämänkin vuoden kierto.”

Näillä kirkkoveisun sanoilla rukoilemme jokaisen vuoden alussa. Me saamme yhtä hyvin pyytää Kaitselmuksen siunausta eteenpäin vuoden varrella, sillä onhan aika Jumalan meille antamaa.

Elämämme ytimeen kuuluu se, että suunnittelemme elämäämme. Osana sitä on myös lupauksien ja päätöksien tekeminen tulevaisuuden suhteen. Näin on hyvä, koska elämä edessäpäin ei ole kohtalon oikkuja eikä myöskään vain reagointia siihen, mitä ympäristö tarjoaa.

Kristillisellä kirkolla ei ole mitään pelättävää tulevaisuuden suhteen. Tiedämme ja koemme, että elämä on Jumalan kädessä. Mitä sitoutuneemmin elämme osana seurakuntaa, sitä turvallisemmin katsomme huomiseen, alkavaan vuoteen. Yhteisessä jumalanpalveluksessa on jo myös iankaikkisuus läsnä olevaa. Sen liturgisessa kauneudessa ja pyhydessä koemme Jumalan valtakunnan murtautumisen tähän kuluvaan ja hauraaseenkin aikaan.

Elämän ja todellisuuden tulkinnassaan kirkko nojaa omaan historialliseen kokemukseensa. Sen ytimessä on Jumalan tuleminen ihmiseksi Kristuksessa. Heluntaista ja apostolien ajasta jatkuu kirkon elämä katkeamattomasti hengellisten opettajien, pyhien isien ja äitien, opastuksessa. Jokainen meistä – voimiamme ja avoimuutemme mukaan – on mukana tällä matkalla tulevanakin vuotena.

Pelastushistoria jatkuu

Eikä tässä kaikki. Kristillinen ”pelastushistoria” jatkuu myös toiseen suuntaan. Vanhan testamentin hengellisten esivanhempien, Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin, ajoista sama Jumala johdatti kansaansa eteenpäin. Jo silloin usko Jumalan kaitselmukseen auttoi kestäämään lukemattomia epäinhimillisiäkin kohtaloita. Heidänkin kokemuksenaan oli, että vaikka koetteleekin, niin ei hylkää Herra.

Kristillinen usko on luottamusta Jumalan johdattukseen ja varjelukseen, joka kannattelee mennyttä, nykyisyyttä ja tulevaa. Niinpä se on meidänkin hengellistä historiaamme ja samoin tätä päivää. Siinä ovat nytkin osallisina näkymätön todellisuus, enkelit, muut ruumiittomat taivaalliset voimat sekä pyhät ihmiset. Myös kuolonuneen nukkuneet omaiset ja ystävät Kristuksen rakkaus sulkee piiriinsä.

Usko ei ole pohdiskelua

Näin ollen kristillinen usko ei syvässä mielessä ole vähääkään jotain filosofista tai metafysisestä pohdiskelua. Meitä ei siksi ainakaan hengellisessä mielessä hyödytä esimerkiksi tämän päivän kinastelu luomisopin (kreationismin) ja evoluution suhteesta.

Kristillisen kirkon olemus ei myöskään ole sen tulevaisuuden näkökulmasta käsin riippuvaista kunkin aikakauden esiin nostamista aatteellisista tai moraalisisista haasteista.

Silti päänsärkyä on kyllä tarjolla niille, jotka eri tavoin haluavat kutistaa kristillisen uskon universaalin todellisuuden ja toivon johonkin konkreettiseen poliittiseen tai taloudelliseen ideologiaan. Kirkkojen välisestä vuorovaikutuksesta meillekin on tullut myös toisentyypisiä kipupisteitä, vaikkapa kysymyksissä pappeuden olemuksesta tai inhimillisen seksuaalisuuden luonteesta.

Kristityillä ei pelättävää

Kaikki nämä kysymykset ovat silti tärkeitä. Niiden pohdiskelun kautta kulloinkin etsimme omassa ajassamme kirkon paikkaa, läsnäoloa, todistusta ja vuorovaikutusta. Haemme vastausta siihen, miten Kristuksen seuraaminen voisi kannustaa meitä kulkemaan käsi kädessä erilaisten ja eri tavoin ajattelevien ihmisten kanssa nöyrällä ja avoimella mielellä, järkkymättömällä toivolla ja lämpimällä rakkaudella.

Tässä meillä kristityillä on aina varaa toinen toistemme kohtaamiseen. Onhan kirkon historiallinen todellisuus ja elävä usko aina luonteeltaan universaalia ja sen keskeiset ihanteet ja arvot samoja vuosituhanneista toiseen. Tiukan paikan tullen hengelliset isät ja äidit valitsivat vallankäytön sijaan kärsimyksen ja marttyyriuden. Tämäkin on jokaisen meidän hyvä muistia.

Näitä teemoja on päivälehtien artikkeleissa ja yleisönosastoilla jälleen viime aikoina runsaasti käsitelty. Kristityillä ei kuitenkaan ole pelättävää uskonnollisen moninaisuuden ja aatteellisen ateismin uudessa nousussa eikä erilaisissa moraalisisissa kädenväänöissä, kun kirkon hengellinen ydin on vahva ja turvallinen, ja pyysimme sen elävinä jäseninä.

■ Metropolita Ambrosius

Maahanmuuttajat ja seurakunta

Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan erityispiirteenä on huomattavan suuri maahanmuuttajien määrä. Nykyisellään maahanmuuttajia on kokonaisväestöstämme lähes 40 %, mikä on suurin suhteellinen määrä verrattuna mihinkään toiseen seurakuntaan. Tässä suhteessa olemme poikkeuksellisessa asemassa verrattuna muihin Suomen ortodoksisen kirkon seurakuntiin, kirjoittaa kirkkoherra **Timo Tynkkynen**.

Maahanmuuttoliike alkoi vähitellen näkyä 1980-luvun lopussa ja jatkuu edelleenkin. Seurakunta on kasvanut reilun 1200 hengen yhteisöstä yli kuudella sadalla henkilöllä. Vuoden 2009 aikana seurakuntaan liittyi yli kussikymmentä maahanmuuttajaa, joista osa on asunut alueellamme jo useamman vuoden. Muuton perusteena usein on ollut avioliitto suomalaisen miehen kanssa tai paluumuuttajan statuksella maahan saapuminen. Harvoin kyseessä on työperäinen muutto tai opiskelu. Pääasiassa seurakuntamme uudet jäsenet ovat venäjänkielisiä maahanmuuttajia. Heitä yhdistää kieli ja uskonto, mutta taustaltaan he edustavat monia eri kansallisuuksia.

Kulttuurien kohtaaminen

Olemme väistämättä joutuneet tilanteeseen, jossa erilaiset kulttuurit ja kielet kohtaavat. Vastaavanlaisessa tilanteessa oltiin sotavuosien jälkeen, jolloin vanhaan Lappeenrannan seurakuntaan muutti suuri joukko karjalaisia evakkoja. Nyt kuitenkin kehitys rakentuu toisenlaisesta lähtökohdasta, jossa seurakunta on vakiintunut ja sillä on vahva pohja. Tämä näkyy konkreettisella tavalla

kielisiä toiminnoista huolimatta koemme kaikki kuuluvamme yhteen Kristuksen kirkkoon ja laumaan.

Uusi vaihe seurakunnan elämässä on nähtävä ensisijaisesti suurena rikkautenamme. Aluksi uusien asioiden kohtaaminen voi olla hämmentävää ja vierastakin. Uskonnollisessa vähemmistössä eläminen on aina tietyllä tavalla haasteellista, ja oma yhteisö saattaa tuntua turvalliselta silloin, kun se on rajattu vain tuttuun ihmisjoukkoon. Kun tällainen yhteisö saa uusia jäseniä, niin silloin vakiintuneet rakenteet muuttuvat, mikä

VALENTIN DZHANKHOTOV

■ Lappeenrannan seurakuntasalilla kirkkokahvilla slaavinkielisen liturgian jälkeen isä Timon (vas.) seurassa Valamossa avustanut puolalainen pappismunkki Dionisij ja seurakuntalaisia.

muun muassa jumalanpalvelusten liisääntymisellä. Nykyisin toimitamme kerran kuukaudessa molemmissa kirkkoissamme myös slaavinkielisen liturgian, ja muissakin jumalanpalveluksissa voidaan kuulla eri kieliä. Papistolle ja kaikille työntekijöillemme on ollut haasteellista kohdata suuri joukko uusia seurakuntalaisia. Kirkon perusolemuksen kuuluu ykseys, ja onkin tärkeää, että eri-

voidaan kokea myös uhkana. Avoimuus uusia tuljijoita kohtaan on kädenojennus, joka aina jossain vaiheessa koituu yhteiseksi siunaukseksi. Kirkko ja seurakunta eivät ole minkään ryhmän yksityisyyttä, vaan olemme kokonaisuus, jossa jokaisella jäsenellä on oma tehtävänsä ja oikeutuksensa.

Maahanmuuttajalle seurakunta on ensisijaisesti kirkon jumalanpalveluselä-

Maahanmuuttajat...

män ympärille rakentuva hengellinen yhteisö, ei niinkään hallinnollinen tai juridinen yksikkö. Tämä näkökulma voi auttaa myös meitä itseämme syventämään omaa suhdettamme hengellisyyteen ja sen keskeisiin arvoihin. Elävä yhteys kirkon hengelliseen elämään tekee meistä aitoja kristittyjä; tätä aktiivisuutta moni maahanmuuttajaseurakuntalainen osoittaa uskollisella tavalla osallistumalla jumalanpalveluksiin. Sama Kristuksen kutsu kehottaa meitä kaikkia toimimaan yhtäläisellä tavalla.

Eroavaisuudet voivat luoda jännitteitä

Joskus emme osaa tunnistaa puolin tai toisin erilaisista kulttuuritaustoista johdettavia tapoja toimia. Aikataulu voi olla hyvinkin joustava ja suhteellinen käsite ulkomaalaiselle, kun me taas suomalaisen käytännön mukaisesti olemme hyvinkin tarkkoja sovitusta ajoista. Papi- to onkin jo oppinut joustamaan aikatauluissa, ja usein toimitusten alku saattaa- kin viivästyä. Olennaisinta ei olekaan aika, vaan iankaikkisuuden kohtaaminen pyhissä toimituksissa.

Mentaliteetin eroavaisuudet ovat myös hyvin nähtävillä: useimmiten maahanmuuttaja puhuu paljon ja joka tilanteessa, kun taas suomalainen helposti väistyy ja on hiljaisempi. Käytännön tilanteet auttavat meitä kohtaamaan toinen toisemme. Vaikka toimintamalleissa on eroavaisuuksia, meitä kaikkia yhdistää yhteinen uskonperintö.

Uusien seurakuntalaisten mielissä kunnioitusta herättää perusväestön sitoutuminen omaan uskoon ja ortodoksisuuden säilyttäminen sukupolvelta toiselle. Tämä on ehkä yksi asia, jota olemme voineet pitää itsestään selvyytenä, mutta erilaisista olosuhteista saapuva ihminen näkee tämän erilaisesta näkökulmasta ja pitää sitä erittäin arvokkaan seikkana.

Erilaisista taustoista lähteneiden ihmisryhmien keskinäinen kanssakäymisen vähentää ja poistaa mahdollisia epäluuloja ja jännitteitä. Jumalanpalveluk-

sissa ja seurakunnallisissa toiminnoissa kohtaamme toisiamme, ja kun opimme näkemään tapojen ja kielten takaa aidon ihmisen, ymmärrämme kohtaavamme Jumalan luomuksen, joka kantaa samaa Pyhän Hengen elävöittämää Jumalan kuvaa ja kaltaisuutta kuin me itsekin.

Venäläisenä maahanmuuttajana Suomessa

Suurin osa maahanmuuttajistamme hallitsee aluksi vain venäjän kielen; yhteiskunta kuitenkin tukee kieliopintoja koulutuksen ja kurssien avulla. Ongelmana monelle maahanmuuttajalle on löytää omaa koulutustaan vastaavaa työtä. Yleisestikin työllistyminen on vaikeampaa kuin muulla väestöllä. Usein työpaikan saanut maahanmuuttaja tekeekin aivan muuta työtä kuin mihin hän on alun perin saanut koulutuksensa. Tällä voi olla voimakas vaikutus ihmisen itsetuntoon, koska usein ympäristö arvostelee ja arvostaa ihmistä hänen ulkonaisen asemansa perusteella.

Kristuksen evankeliumin perusopetuksen mukaisesti jokainen yksilö on Jumalan edessä tasavertainen riippumatta hänen asemastaan, koulutuksestaan tai varallisuudestaan. Seurakuntaan ja omaan uskonnolliseen yhteisöön hyväksytyksi tuleminen auttaa rakentamaan ja vahvistamaan myönteisellä tavalla itsetuntoa. Tässä työssä voimme pyrkiä aina hyvään tulokseen kohdatessamme uusia kirkon jäseniä.

Kieli on kaiken kaikkiaan äärettömän tärkeä identiteetin ylläpitämisen väline; se on myös syvimpien tunteiden ja erityisesti hiljaisen rukouksen tulkki. Vaikka ulkomaalaistaustainen maahanmuuttaja oppisi hallitsemaan suomen kielen täydellisesti, hänen sielunsa liikuttuu ja elää erityisesti äidinkielisten ilmaisujen kautta. Tämän vuoksi on hyvin arvokasta, että voimme antaa näitä mahdollisuuksia syvimpien hengellisten tunteiden ilmaisemiseen omalla äidinkielellä. Jumalanpalveluksissa joskus kuultava vieras kieli ei vie meiltä pois rukouksen mahdollisuutta, se voi jopa vahvistaa meidät heräämään oman rukouksen syventämiseen.

Suomalaisena koemme yhteiskuntajärjestyksemme toimivan moitteettomasti ja yksinkertaisesti, mutta maahanmuuttaja saattaa nähdä järjestelmämme

suurena byrokraattisena verkostona. Tämä onkin aivan ymmärrettävää, sillä maahanmuuttajalle koko suomalainen viranomaisjärjestelmä on täysin vieras ja kaikki asiat on opeteltava uudestaan. Papistolta usein kysytään neuvoa erilaisten käytännöllisten yhteiskunnallisten asioiden hoitamiseen. Tässä emme aina ole riittävän ammattilaisia, mutta ainakin osaamme ohjata asioiden hoidossa eteenpäin.

Koulujärjestelmämme ottaa huomioon maahanmuuttajalapsen ja pyrkii tarjoamaan heille erityisiä valmentavia luokkia, jotka tähtäävät hyvän kielitaidon saavuttamiseen, jotta koululainen pärjää myöhemmin opinnoissaan. Heikkoutenamme Etelä-Karjalassa on tutkimustenkin mukaan todettu piilorasismi, joka ilmenee välillisesti negatiivisena suhtautumisena uuteen väestönosaan. Seurakunnassa tällaiselle ei ole tilaa, vaan kohtaamme toinen toisemme samanarvoisina kristittyinä.

Uskonnonopetuksessa voi joskus syntyä käytännön ongelmia. Ortodoksiset oppilaat ovat pienryhmiä omissa kouluissaan, ja uskontoryhmien sisälle voi rakentua omia vähemmistöjä. Suomenkieliset ortodoksikoululaiset saattavat joutua omissa uskontoryhmässään vielä omaksi vähemmistöksi runsaan maahanmuuttajalapsimäärän keskellä.

Maahanmuuttajalla onkin usein edessään vaikea kysymys hyväksytyksi tulemisesta. Joskus olen kohdannut maahanmuuttajia, jotka ovat voineet tulla hyväksytyksi uudessa kotimaassaan vasta silloin, kun he ovat muuttaneet nimensä, kieltäneet taustansa, menneisyytensä ja kielensä sekä uskontonsa. Tällaisessa tapauksessa ihmisestä on riisuttu kaikki olennaiset omaan persoonaan liittyvät vahvuustekijät, mikä voi johtaa syviin mielenterveydellisiin ongelmiin.

Maahanmuuttajat ja uskonto

Yleisesti ottaen venäläinen maahanmuuttaja suhtautuu myönteisesti uskoon, vaikka hän ei itse olisi aktiivinen kirkossakävijä. Neuvostovallan yrityksistä huolimatta kirkkoa ja uskoa ei onnistuttu tuhoamaan, ja uskonnollisuuden pohjavire on säilynyt ihmisissä. Saamme jatkuvasti vastaanottaa seurakuntaan uusia jäseniä, jotka on kastettu

Venäjällä, mutta jotka eivät ole saaneet kirkollista opetusta. Tässä seurakunnalla onkin merkittävä kasvatustehtävä.

Meidän tehtävänä on tukea terveellisen uskonnollisuuden kasvatusta ja olla avoimia uusille ihmisille. Oma hyvä ja kannustava esimerkkimme seurakuntalaisina on mitä parhainta kasvatustyötä. Uskollisuutemme omalle kirkolliselle perinteellemme herättää aina myönteistä kunnioitusta ja arvostusta. Seurakuntana olemme kuitenkin vain yksi tekijä maahanmuuttajien parissa; valitettavasti sieluista käydään myös kamppailua, mutta vahvuutenamme onkin juuri ortodoksisuus. Universaali kirkkomme on avoin kaikille sen suojiin saapuville. Tämä antaa myös haasteen jokaiselle kirkon jäsenille: Kuinka me itse elämme ortodoksisen perinteen mukaista elämää ja missä suhteessa rohkenemme toteuttaa evankeliumin kutsua jokapäiväisessä elämässämme?

Tärkeää on myös huomioida, että ottaessamme vastaan uusia seurakuntalaisia, emme toimi yksisuuntaisella vuorovaikutustavalla. Jokaisessa seurakunnassa noudatetaan yleisiä kirkollisia pe-

rinteitä ja myös paikallisia traditioita. Nämä ovat usein kantava voima yhteisön elämässä. Meidän on myös osattava hyvällä tavalla opettaa ja ohjata uudet seurakuntalaiset tuntemaan nämä kunnioitettavat ja arvokkaat tavat, koska ne auttavat yhteensulautumisessa perusväestön ja uuden väestön välillä. Tämä näkökulma auttaa perusväestöä vahvistamaan omia hengellisiä juuriaan ja luo myös turvallisuuden tunnetta uusille seurakuntalaisille.

Kuinka seurakunnassa on toimittu?

Ensinnäkin on todettava, että maahanmuuttajien runsas määrä seurakunnassa on lisännyt monia toimintoja. Perusväestön toimintaa ei kuitenkaan ole millään tavoin vähennetty ja resursseja siirretty uuden väestönosan tarpeisiin. Päinvastoin suomenkielistä toimintaa pyritään kehittämään yhä monipuolisemmaksi ja ohjaamaan myös maahanmuuttajia osallistumaan tähän työhön. Perusväestön ylläpitämät seurakunnalliset toiminnot ovat tärkeässä opetus- ja kasvatustehtävässä. Niistä aktiiviset

maahanmuuttajat ottavat mallia toteuttaessaan omaa toimintaansa.

Venäjänkielisille maahanmuuttajille on järjestetty kumpaankin kirkkoomme kerran kuukaudessa slaavinkielinen liturgia, ja he voivat pyytää myös kaikkia kirkollisia toimituksia omalla kielellään. Seurakuntamme yksi vahvuustekijä onkin se, että voimme varsin kattavasti palvella eri kieliä puhuvia seurakuntalaisiamme. Jumalanpalvelusten tarpeisiin on syntynyt kaksi venäjänkielistä kirkko-kuoroa ja lastenkerhot.

Olemme pyrkineet aktivoimaan maahanmuuttajia oman toiminnan kehittämiseksi, ja näitä toimintoja vetävätkin maahanmuuttajat itse. Heidän keskuudestaan löytyy eri alojen lahjakkaita ammattilaisia, jotka voivat hyödyntää osaamistaan seurakunnan toimintojen järjestelyissä. Tämä myös auttaa heidän kotoutumisessaan. Jokainen seurakuntalainen voi osaltaan olla avuksi tässä tärkeässä kotouttamistyössä, joka vahvistaa seurakuntaamme ja samalla koko kirkkoamme monilla eri tasoilla.

■ Isä Timo Tynkkynen

 kotimaakauppa.fi

Tule käymään myymälässämme tai tee ostokset vaivattomasti verkkokaupassa ilman ruuhkia.

Kauppaamme pääset kätevästi raitiovaunulla 6.

Koko Pyhä Raamattu

Vanhan ja Uuden testamentin rinnalla nyt myös Vanhan testamentin apokryfikirjat. Sisältää myös nelivärikartat, laajat uudistetut hakemistot sekä johdannot apokryfikirjoihin. Lankasidotussa

Raamatusta on taipuisat keinoahkakannet ja kaksi lukunauhaa.

Klassikko 49,90 €
Kaksivärinen Raamattu reunahakemistolla.

Kyyhkynen 27,90 €
Kannessa on kaunis kyyhkynen siluetti.

Kyyhkynen 43,90 €
Reunahakemistolla.

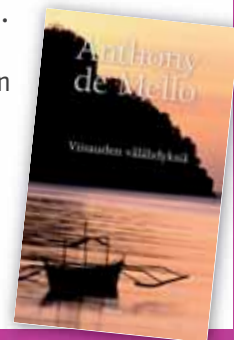

Anthony de Mello

Viisauden välähdyksiä

Minuutin viisauksia. Nopeasti luettavia lähtökohtia mietiskelyyn. De Mello teroittaa läsnäolon ja tietoisuuden merkitystä ihmiselle, joka elää Jumalan yhteydessä. Kymmenes, korjattu painos.

24,90 €

TERVETULOA MYYMÄLÄMME: Hietalahdenranta 13, Helsinki
puh. 020 754 2350 | ma-pe 9-17 | www.kotimaakauppa.fi

 KOTIMAA-YHTIÖT

Analogin viestintästrategian teemanumero tarkastelee kirkon viestinnän kehittämistä ja sen perusteita. Lehden kansijutun (sähköinen viestintä) lisäksi teemaan sisältyy kolme osaa, (1) seurakuntalehtien näkökulma, (2) kirkon verkkoviestinnän ongelmat sekä (3) kirkollishallituksen tiedotuksen linjaukset.

1 • Kirkon viestintä vaiheessa

Hyvä viestintä tekee näkyväksi

Hyvän viestinnän tunnistaa siitä, että tarjolla on kiinnostavaa keskusteltavaa, halua sanoa kiinnostavat asiat ääneen ja työkalut viestinnän toteuttamiseen.

Kirkollisessa viestinnässä on kaikkea tätä mutta myös suuria puutteita, kirjoittaa Kotimaa-Yhtiöiden kustantaja **Mikko Hormio**.

Arkielämämme medioituu – kuten on nykyään finisti tapana sanoa. Aivan rutiinomaisesti monet meistä katsovat säätiedot ensin netistä ja sitten vasta kääntävät katseensa ikkunasta ulos. Yhtiötä, yhteisöä ja jopa ihmistä ei tunnu olevan olemassakaan, jos se tai hän ei näy viestintävälineissä.

Medioituvassa maailmassa ortodoksinen kirkko suunnittelee viestintäänsä. Kirkko pyrkii olemaan liikkeellä ”oikeaan aikaan” ja ”oikealla tavalla”.

Oikeaan aikaan toimiminen edellyttää, että viestijä eli kirkko on aktiivinen jatkuvasti. Tämä johtuu siitä, että nykymaailmassa viestijä ei voi itse päättää, koska asiat tulevat julkisuuteen. On hyväksyttävä, että muiden aikataulut, halut ja antipatiat määräävät suuressa määrin sen, millä tavalla meistä puhutaan.

Oikealla tavalla viestiminen taas edellyttää kykyä toimia kahdella tavalla yhtä aikaa.

Ensinnäkin kirkon viesti ansaitsee oman journalistisen äänen, kuten laadukkaana jäsenlehden. Omalla äänellä tarjotaan tosiasioita julkisen keskuste-

lun pohjaksi ja ehkä pieneltä osalta ohjataan keskustelua. Samaan aikaan on kuitenkin pystyttävä osallistumaan sellaiseen julkisuuteen, jota ei voi hallita ja jonka näkyvyys on moninkertainen omaan viestintään nähden. Ja osaamisen lisäksi on oltava halua toimia, esimerkiksi ottaa kantaa ikäviini kysymykseen.

Viestinnän paikka johdon rinnalla

Tiedottajat ja toimittajat jäävät työssään usein juoksupojan asemaan. He löytävät itsensä kiikuttamasta muiden antamia pikkutehtäviä eivätkä pääse toteuttamaan omaa ammattiaan, omaa ammattitaitoaan.

Tähän virheeseen kirkolla ei ole varaa.

Viestinnän paikka organisaatiossa on korkeimman johdon rinnalla. Sisällölliset päätökset kuuluvat johdolle, mutta viestintä antaa asiantuntemuksensa johdon käyttöön ja vastaa siitä, että yhteisön ”tarina” pysyy yhtenäisenä.

Kuulostaa helpolta järjestelyltä. Mutta ei: monissa organisaatioissa johto pelkää viestintää, viestinnällistä työotetta ja viestijöitä ihmisinäkin.

Ortodoksisen kirkon kannattaisi harkita viestintäkysymysten keskittämistä viestinnästä vastaavalle päällikölle, joka yhdessä piispojen kanssa vastaisi julkisuuteen annettavista lausunnoista ja viestinnän kokonaisuudesta.

Lehdet menestyvät hyvin

Sanomalehdillä menee Suomessa huonosti, mutta aikakauslehdet sekä asiakas- ja järjestölehdet menestyvät. Lukijatutkimusten mukaan niitä arvostetaan ja niitä halutaan lukea entistä enemmän. Lehdiltä vaaditaan kuitenkin laatua. Pienet ja vaatimattoman näköiset lehdet eivät houkuttele ihmisiä, jotka ovat tottu-

■ Kustantaja Mikko Hormio Kotimaa-Yhtiöiden kustantamien lehtien keskellä.

neet erittäin näyttävään ja ammattitaitoisesti toteutettuun lehtitarjontaan.

Myös alle 35-vuotiaat arvostavat ja lukevat asiakaslehtiä, koska he eivät aiempien sukupolvien tapaan tilaa maksullisia lehtiä.

Siksikin seurakuntien jäsenlehdet tai mieluummin koko kirkon yksi yhteinen jäsenlehti on nykyaikainen ja erittäin hyvin jäsenet tavoitettava kanava. Omalla nimellä varustettu postiluukusta putoava lehti muistuttaa joka ilmestymiskerralla kirkon jäsenyydestä ennen kuin lehti edes avataan.

Internet-näkyvyys kaippaa selvää suunnitelmaa siitä, mitä sivuilla todella tarjotaan. Lehti nimittäin tulee ihmisen luo postissa, mutta verkkosivuille pitää hakeutua. Tämän vuoksi on selvitettävä, mitä tietoa kirkon jäsenet ja kirkosta kiinnostuneet verkossa todella tarvitsevat. Internetiin ei pidä mennä vain kertomaan itselle tärkeitä asioita – verkossa ei ole elämää ilman ”asiakslähtöisyyttä”.

Oikeassa olemisen rasite

Paljon puhuttu asiakslähtöisyys särähtää monen korvaan, kun puhutaan kirkollisesta elämästä. ”Ei meillä ole asiak-

kaita vaan seurakuntalaisia”, tai ”Onko asiakas muka aina oikeassa?”

Parempaakaan sanaa ei ole keksitty, joten tähän muotifraasiin on tyytyminen.

Asiakslähtöisyys tuntuu olevan ristiriidassa kirkon oppiin liittyvän oikeassa olemisen kanssa. Mutta tämä on harhaa. Asiakslähtöisessä viestinnässä kirkko tarjoaa oppinsa mukaiset vastaukset niihin kysymyksiin, joita ihmisillä on. Tämän vastakohtana on olla kuulematta ihmisten todellisia kysymyksiä ja tarjota vastauksia kysymyksiin, jotka eivät ketään kiinnosta ja joita kukaan ei ole edes esittänyt. Se ei ole keskustelua vaan aneemista yksinpuhelua.

Kirkollisessa elämässä opillinen oikeassa olemisen perinne luo täysin turhaa varovaisuutta. Mieluummin ollaan hiljaa kuin kommunikoidaan, koska taustalla on ylpeä ajatus siitä, että me olemme oikeassa ja muut väärässä. ”Totuus pysyy minun kommentteistani huolimatta.” Niin pysyikin, mutta ei tule muiden ihmisten tietoon! Kirkon viesti ei ole tarkoitettu piilotettavaksi eikä hävettäväksi vaan esiintymään rohkeasti kaikilla areenoilla.

■ Mikko Hormio

Ihmistä etsimässä.

Kaipaatko lisää näkyvyyttä? Kotimaa-Yhtiöiden lehtien ja verkkopalvelujen kautta tavoitat jo 1,5 miljoonaa kuluttajaa ympäri Suomea.

Kysy lisää:
Vappu Kuusiniemi
014 619 824
vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi

 KOTIMAA-YHTIÖT

Trimeeri Oy
www.trimeeri.fi

Tiedotusta ja toimintaa tarkasteltava kokonaisuutena

Avoimen tiedottamisen ja vireän vuoropuhelun pitäisi olla itsestään selvä asia 2000-luvun ortodoksisessa kirkossa, mutta näin ei vain ole. Esimerkiksi internetin hyödyntäminen on yhä yksityisten aktiivien varassa, eikä tiedotukseen ole kirkossa ja seurakunnissa panostettu riittävästi. Toimitaja **Mikko Junes** kysyykin, nukkuuko kirkko etsikkoaikansa ohitse?

MIKKO JUNES

Ortodoksinen kirkko on viime vuodet paistatellut pääosin myönteisessä julkisuudessa. Kirkosta kirjoitetaan sen kokoon nähden yllättävän usein myös päivälehdissä. Tiedotuksen ongelmana ovat kirkon lehtikentän hajanaisuus, seurakuntien huono näkyvyys mediassa sekä sähköisen viestinnän heikko hyödyntäminen.

Seurakuntien poissaolo paikallismediasta vaikuttaa välillisesti toiminnan vireyteen. Uutta, kirkosta kiinnostunutta väkeä on vaikea tavoittaa, ellei seurakunta ole esillä paikallisissa lehdissä muutenkin kuin vain lyhyesti seurakuntatalstalla. Monesti tämäkin tiedotus on laiminlyöty lähes kokonaan.

Kirkko tarvitsee palautetta jäseniltään

Seurakuntien jäsenet saavat kohtuulli-

sen hyvin tietoa esimerkiksi jumalal palveluksista omista seurakuntalehdistään. Sen vuoksi onkin hämmäntävää, että Suomen ortodoksisen kirkon sunnuntailiturgioihin osallistuu keskimäärin vain 3–4 prosenttia jäsenistä, pääosin vielä samoja aktiiviseurakuntalaisia. Vigilioihin osallistuminen on monin paikoin suorastaan romahtanut.

Kirkon kannalta on ongelmallista, jos sen opetus eukaristiasta on käynyt suurelle osalle jäsenistä merkityksettömäksi. Näin on pääteltävä, koska valtaosa heistä on käytännössä irtisanoutunut jumalanpalvelus- ja ehtoollisyhteydestä. Jäsenten sitouttaminen uudelleen kirkon elämään edellyttää aktiivista yhteyden luomista ja rohkeita ratkaisuja hajallaan elävien seurakuntalaisten koolle saamiseksi.

Tiedotusta tarkastellaan usein irrallaan varsinaisesta toiminnasta, vaikka niin ei pitäisi tehdä. Kohtuullisen hyvin

hoidettu tiedotukseen ei välttämättä aina tuota toivottua tulosta. Sen vuoksi tarvitaan vuoropuhelua kohderyhmän kanssa eli palautetta toiminnan kehittämiseksi. Tässä olisi yksi tärkeä tehtävä seurakunnille.

Miksi vähäiä voimia hajotetaan?

Ortodoksisen kirkon yleisenä ongelmana Suomessa on resurssien niukkuus. Vilkaaisu kirkkokalenteriin osoittaa, että kirkon vähäiset voimavarat hajoavat pieniksi erillishankkeiksi, joiden näkyvyyden ja vaikuttavuuden laita on vähän niin ja näin. Kun yhteistä säveltä ei löydy, kukin askarteleo omissa piireissään.

Kirkkokalenteriin on listattu 18 ortodoksisista lehteä, joista viisi on seurakuntalehtiä. Seurakuntien julkaisuyhteistyö onkin lisännyt pienten seurakuntien näkyvyyttä kirkon sisällä. Muutaman kerran vuodessa ilmestyvä ja vähin resurssein toimitettu seurakuntalehti ei kuitenkaan riitä kunnolliseksi yhdyssiiteksi ja vuoropuhelun välineeksi.

Joidenkin tilauspohjaisten ortodok-

Tiedotusta tarkastellaan usein irrallaan varsinaisesta toiminnasta, vaikka niin ei pitäisi tehdä.

sisten lehtien ilmestyminen on suoranaisten ihme siihen nähden, miten vähän niitä markkinoidaan. Lehdet jäävät pienten piirien harrastukseksi, eivätkä niiden rahat riitä myyntikirjeen saati näytumeron postittamiseen edes kirkon jäsenille.

Ortodokseille oma viikkolehti!

Suomen ortodokseilta puuttuu laajalevikkoinen, kirkon jäsenille ja siitä kiinnostuneille suunnattu viikkolehti. Tällainen viikoittain ilmestyvä hengellinen aikakauslehti on monilla ortodoksisista

kirkkoa pienemmilläkin yhteisöillä, muun muassa 45 000 jäsenen helluntailiikkeellä. Viikkolehti kokoaisi hajanaisen lehtikentän ja tarjoaisi kirkolle yhdysiteen jäsenistöön sekä foorumin vuoropuhelulle.

Viikkolehti tarvitsisi tietysti riittävät toimitukselliset resurssit, sillä talkoilla sellaista ei voi tehdä. Taloudellisia voimavaroja se saisi muun muassa nykyistä seurakuntalehdistä, joita ei enää tarvittaisi esimerkiksi jumalanpalveluksista tiedottamiseen. Vuodessa 52 kertaa ilmestyvässä lehdessä olisi riittävästi tilaa myös toimitetulle paikalliselle aineistolle.

Ajatus ortodoksisesta viikkolehdestä haastaa kotoisen kirkkomme pohtimaan avoimen tiedotuksen ja vuoropuhelun tarvetta oman jäsenistön ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Se onkin hankkeen suurin haaste, koska meillä ei ole tällaisen vuoropuhelun perinnettä. Mutta mitään estettä sille ei pitäisi olla, jos vain löytyy riittävästi rohkeutta.

■ Mikko Junes

Kirkon julkisuuskuva henkilökeskeinen

Kuva suomalaisesta ortodoksisuudesta on henkilökeskeinen, ilmenee luterilaisen kirkon tiedotuskeskuksen seurannassa olevien sanoma- ja aikakauslehtien aineistosta. Vuosina 2006–2007 lehdissä julkaistiin yhteensä 606 ortodoksisuutta käsittelevää juttua, joista suurimman ryhmän muodostivat pappien ja piispojen haastattelut.

Kuten arvata saattaa, lähes puolet runsaasta sadasta henkilöhaastattelusta käsitteli isä Mitroa, mutta eivät seurakuntien uudet kirkkoherrat saati piispatkaan jääneet lehdissä täysin huomiotta. Mitro Revon lehtihaastattelut olivat joitakin iltapäivälehtien ylilyöntejä lukuun ottamatta varsin asiapitoisia.

Lehdissä julkaistiin liki sata ortodoksisuutta käsittelevää varsinaista uutista, joista runsas neljännes koski Pyhäjärven veljesyhteisössä keväällä 2006 ilmenneen seksuaalirikosepäilyn tutkintaa ja oikeuskäsittelyä. STT:n välittämät uutiset olivat lyhyitä ja asiallisia. Myös arkkipiispa Kristoduloksen Lordi-lausunnot sekä Uspenskin katedraalin ikonivarkaus noteerattiin laajasti.

Kirkon kannalta ikävät aiheet, kuten kiistely psalmien käännöksestä, naispappeus tai homoparien siunaaminen eivät otta neet tulta, vaikka Hesari yrittikin virittää keskustelua. Lehden ottikko oli paljon puhuva: "Ortodoksinen kirkko on median lemmikki. Siksi se saa kaikessa rauhassa pysyä vanhoillisena." (HS 2.12.2007).

Lähde: Mikko Junes: Ortodoksisen kirkon julkisuuskuva, sen ainekset ja rakentuminen, Tampereen yliopisto 2008, painamaton.

Asiantuntijan matkassa

Risteilyt

Tsaarien vesitie 12.-19.7.
Jokiristeily Moskovasta Pietariin
Moskova, Kristus-Vapahtajan katedraali, Jaroslav Vapahtajan Luostarin Kristuksen kirkastumisen katedraali, Kirill Valkeajarvelaisen luostari...

Asiantuntijoina
Arkipiispa Leo,
Jyrki Härkönen,
Ilmari Hakala,
Leena Hakala,
Lulu Tánhuanpää

alk. 898 €

Talvisodan päättymisestä 70 vuotta 11.-13.3.
Portinhoikka, Ayräpää, Sakkola, Kiviniemi, Muolaa, Summa, Viipurin Patterinmäki 13.3.
"Kun siniristilippu laskettiin"
Asiantuntijoina evl Ilmari Hakala ja Leena Hakala 358 €

LomaLinja

Puh. 010 289 8100

Tilaa Lomalinnin uusi esite - Asiantuntijan matkassa!

Luostarimatkat

Tarunhoitoiset luostarit Pietari, Novgorod, Pihkova, Petseri, Pyhtitsa 25.-29.7.
Kauneutta, hiljaisuutta, historiaa.
Asiantuntijaopas Jyrki Härkönen 528 €

Vienan karjala ja Solovetsk 12.-16.7. ja 28.8.-1.9.
Kostamus, Kalevala, Vienan Kemi, Solovetsk.
Asiantuntijoina evl Ilmari Hakala ja Leena Hakala 668 €

Valamo, Syväri ja Aunus 8.-11.7.
Luostareiden kauneutta ja rauhaa, karjalaista iloista tunnelmaa.
Asiantuntijaopas Esko Lappalainen 580 €

www.lomalinnin.fi

Vastuu tiedottamisesta

Ortodoksisen tiedotuskeskuksen sihteeri **Harri Peiponen** korostaa, että vastuu tiedottamisesta kuuluu kaikille kirkon työntekijöille. Se on teologinen ja hallinnollinen velvollisuus.

Kirkon keskeinen tehtävä on julistaminen ja opettaminen. Julistaminen on tiedottamista evankeliumista. Itse asiassa kaikki, mitä kirkon työntekijät tekevät, on evankeliumin julistamista eli tiedottamista. Jumalanpalvelusten lisäksi kaikki seurakunnan suullinen ja kirjallinen viestintä on evankeliumin julistamista – sen tulee olla kirkon uskon ja opin mukaista ja se koskee kaikkia kirkon hallinnollisia yksiköitä työntekijöineen. Tiedottaminen ei siis ole mielihalua, vaan velvollisuus niin teologisesti kuin hallinnollisestikin.

Kirkon keskushallinto eli tiedotuskeskus sekä seurakunnat vastaavat omien www-sivujensa sisällön tuottamisesta ja päivittämisestä. Www-sivujen järjestel-

mänhallintavastuu on keskushallinnolla. Kirkollishallituksessa tiedottaminen on hoidettu vuosien varrella sekä oman työn ohessa että kokopäivätoimisesti. Kokopäivätoimisesti tiedottaja on työskennellyt kirkollishallituksessa vuosina 1997–1999 sekä tiedotussihteeri-nimikkeellä 2001 alkaen. Kirkkomme suurimmalla seurakunnalla Helsingillä on oma tiedottaja, muutoin tiedottaminen seurakunnissa on papiston tai toimistotyöntekijöiden vastuulla.

Sisältö ja menetelmät

Yleisessä viestintäkentässä ja seurakunnan toimintaympäristössä on viime vuosina tapahtunut monia muutoksia, jotka vaativat kirkon ja seurakuntien viestinnän kehittämistä.

Tämä edellyttää ajanmukaisen strategian luomista. Suomen ortodoksisella kirkolla ei ole aiemmin ollut yksin kansiin koottua ja yhteisesti hyväksyttyä viestintästrategiaa. Suomen ortodoksinen kirkko, strategia toimintavuosille 2010–2015 -raportissa mainitaan, että kirkolle laaditaan tiedotus- ja viestintästrategia. Kirkko on reagoinut haasteisiin muun muassa perustamalla kaksi sisältöön ja menetelmiin keskittyvää työryhmää valmistelemaan kirkon viestinnän haasteita.

Sähköinen viestintä on yksi keskeisistä kehittämisen alueista. Kirkon strategiassa todetaan, että ”kirkon tulee olla aktiivinen toimija sähköisessä viestinnässä ja tuottaa palveluja ihmisille kirkon identiteettiä ja imagoa vahvistavasti. Teknologian avulla voidaan kompensoida etäisyyksiä, toimia pienissäkin yhteisöissä ja parantaa palveluja. Kansalaisten vuorovaikutuksen keinot monipuolistuvat ja saavat uusia ulottuvuuksia. Kehityksen nopeus vaatii kuitenkin kriittistä arvokeskustelua”, strategiassa muistutetaan. Kirkolliskokouksen vuonna 2008 asettama sähköisen viestinnän työryhmä, joka päätti toimintansa viime vuoden lopulla, esittää muun muassa sähköiseen viestintään ja mediakulttuuriin erikoistuneen työntekijän palkkaamista.

Vaikka sisällön tuottamista ja menetelmien kehittämistä ei voida eikä ole mielekäästäkään eriyttää omiksi toisistaan riippumattomiksi toiminnoikseen, voidaan sisällöntuotanto kuitenkin asettaa keskeiseksi tehtäväksi keväällä 2009 nimetyille tiedotuksen ohjausryhmälle. Ohjausryhmän työ on siis vasta aluillaan. Ortodoksisen kirkon tiedotuksen keskeisiä kehittämisalueita ovat muun muassa viestintästrategian laatiminen ja kriisiviestintä, ja näihin laajoihin asiakokonaisuuksiin tiedotuksen ohjausryhmä keskittyy. Ohjausryhmä toimii myös kirkon tiedottajan apuna.

Viestintä on taitolaji

Kuuluisassa emeritusprofessori Osmo A. Wiion viestinnän laissa todetaan mm., että viestintä epäonnistuu aina, paitsi sattumalta. Mitä enemmän viestitään, sitä huonommin viestintä onnistuu, Wiio toteaa. Lohdutonta luettavaa, mutta liika on liikaa tiedottamisessakin.

Toiseus naapurissa

Viiime vuoden lopussa julkaistiin kansainvälisen tutkijakomission raportti Israelin armeijan sotatoimista Gazan alueella. Raportissa tuotiin oikeutetusti esille armeijan Gazan siviilejä kohtaan tekemät rikokset, mutta tekstiin oli päätyneet myös joitakin yllättäviä ilmauksia. Israelin armeijan eräät toimet luokiteltiin "sotarikoksiksi" tai "rikoksiksi ihmisyyttä kohtaan".

Tutkijakomission raporttia arvosteltiin voimakkaasti. Myös ne, jotka pitivät Israelin armeijan toimia Gazan siviilejä kohtaan pöyristyttävänä, kumeksuivat sanavalintoja. Niiden seurauksena koko Israelin valtio leimautui "viholliseksi". Osa kysyi, tuliko Israelin armeijan virheistä jopa kuva "karmeasta juutalaisuudesta"?

Lähi-idän tilanteen analysoiminen on hyvä esimerkki tapauksesta, jossa ei kaihdeta leimakirveiden heittämisä. Niin ei kuitenkaan päästä monisyisten poliittisten ja uskonnollisten taustojen ytimeen.

Kaksikymmentä vuotta sitten kommunismin ikeestä vapautunut Venäjän ortodoksinen kirkko näkyy tuon tuosta lännen mediassa. Harvoja ovat ne kerrat, jolloin Venäjän kirkosta kerrottaisiin hyvää. Vaikka Venäjän kirkon toimissa on paljon kriittistä arvioitavaa, leimaa suomalaista Venäjä-keskustelua edelleen toiseuden tuottamisen tarve.

Tuo toiseus muodostuu yleispätevyyksistä, jonka rakennusaineina ovat mielikuvat ja uskomukset. Juutalaisiin liitetyt myytit ja stereotypiat ovat olleet Länsi-Euroopassa aina antisemitismin perusta. Suomalaisten Venäjä-kuvassa on paljon samoja piirteitä.

Venäjän ortodoksisuuden negatiiviset piirteet muodostetaan Suomessa edelleen liian usein vain pelon ja epäluulon pohjalta. Ne kertovat paitsi menneisyyteen kuuluvan suomalaisnationalismin kaiuista, myös heikosta kyvystä ymmärtää uskonnon ja kansallisuuden suhteita muissa.

Kirkon ja valtion suhteet ovat Venäjälläkin monisyiset. Hyvän esimerkin historian kipupisteiden terveestä analysoimisesta on tehnyt venäläinen elokuvaohjaaja **Pavel Lungin**, jonka tuore elokuva "Tsaari" kuvaa tsaari livana Julman ja hänen aikaan Venäjän kirkon päämiehenä toimineen metropoliitta Filipin suhteita. Tsaarin hirmuhallintoa arvostellut metropoliitta kuoli livanan käskystä marttyyrikuoleman vuonna 1569. Moskovan metropoliitta Filip on yksi Venäjän kirkon rakastetuimpia pyhiä. Hänen muistopäiväänsä vietetään 5. lokakuuta.

Vastakkainasettelujen luominen voi olla hyvä osa poliittista populismia, mutta sopii huonosti ortodoksisten sisarkirkkojen suhteiden malliksi. Negatiivisen kuvan levittämiseen tai ylläpitämiseen huonosti tunnetuista kansoista, kulttuureista tai uskonnoista ei vaadita kansalaisrohkeutta. Näin on myös Venäjän sisarkirkkomme kohdalla.

■ **Arkkipiispa Leo**

Käytettävä aikamme on rajallista, kuten myös omaksumiskykymme.

Taitolajin tiedottamisesta tekee kultaisten keskien löytäminen, olennaiseen keskittyminen. Seurakunnan kotisivuilla internetissä se voisi tarkoittaa sitä, että sivuilla ovat perustiedot päivitettyinä eli vähintään jumalanpalvelustiedot, eri toimintapiirien kokoontumiset, henkilökunnan yhteystiedot, kirkkojen ja rukoushuoneiden katuosoitteet, uutisissa ja tapahtumissa poimintoja seurakunnan toiminnasta sekä henkilökunnan lomatieidot. Valtuuston- ja neuvoston kokouksien pöytäkirjat ja niistä uutisoiminen ovat jo ekstrapaa, mutta toivottua materiaalia.

Yllättävä usein kuulee sanottavan seurakunnan nettisivuista, "ettei siellä kukaan käy, lehdessä on kaikki tarvittava tieto." Seurakuntalehdet sekä seurakunnan kotisivut netissä ovat yhtä tärkeitä, mutta niillä on eri tehtävä. Seurakuntalehti taustoittaa uutisia ja tapahtumia ja kertoo myös jumalanpalvelustiedot, mutta nettisivut soveltuvat nopeaan tiedottamiseen, ne kertovat ajankohtaiset uutiset, tapahtumat ja ilmoitusasiat päivittäin. Netti on nopea väline, ja sinne on kaikilla vapaa pääsy.

Seurakunnan nettisivuilla vierailijoiden määrää voidaan seurata laskurin avulla. Niidenkin seurakuntien, joissa epäillään kenenkään löytävän seurakunnan nettisivuille ja tässä luulossa sivuja päivitetään harvoin, laskurit osoittavat, että sivuilla vierailee kuitenkin joka viikko vähintäänkin kymmeniä kävijöitä. Mitä he etsivät, keitä he ovat? Ehkä he ovat seurakuntalaisia, jotka ovat kadottaneet muutaman kerran vuodessa ilmestyvän seurakuntalehtensä ja etsivät netistä jumalanpalvelustietoja tai tietoja ylipäätään ajankohtaisista seurakunnan asioista. Tai ehkä he ovat kirkkoon kuulumattomia, joille ei tule seurakuntalehteä ja jotka etsivät samoja tietoja kuin seurakuntalainen, mutta heissä tuo ortodoksisuuden kipinä on vasta syttymässä: he haluaisivat osallistua jumalanpalveluksiin, mutta milloin ja missä?

Viestintästrategiaan sitouttaminen

Kirkon perustehtävä on viestiä. Kirkon viestintä tosin ei saa olla pelkästään yksipuolista julistamista. Viestin täytyy kulkea sekä kirkon sisällä että kirkon ulko-

puolella molempiin suuntiin. Viestintästrategia ja -suunnitelma ovat laajoja kokonaisuuksia, joiden laatiminen on aloitettava osa-alueista. Yksi osa-alueista on viestintävastuu, toisin sanoen se, ketkä ovat vastuussa viestinnästä ja tiedottamisesta organisaation (kirkon) eri tasoilla. Vastuukartoituksella on tarkoitus sitout-

taa eri tahot sovittuihin periaatteisiin yksisiin kansiin kootussa ja yhteisesti hyväksytyssä viestintästrategiassa.

■ **Isä Harri Peiponen**
tiedottaja
Suomen ortodoksinen
kirkollishallitus

ALTTARI keskellä kirkkoa

Kirkkojen arkkitehtuuria, sisustamista ja erityisesti ikonostasin toteuttamistapoja tutkailtiin lokakuussa Kulttuurikeskus Sofian ja Helsingin hiippakunnan järjestämässä seminaarissa. Seminaari kuului hiippakunnan papiston täydennyskoulutusohjelmaan, ja siihen osallistui myös muutamia aiheesta kiinnostuneita maallikoita.

Ortodoksisten kirkkojen arkkitehtuurille on asetettu korkeat ihanteet. Kirkkotilan tulisi olla taivas maan päällä ja ilmentää tulevaisen maailman elämää. Arkkitehtonisen muotokielen sekavuus ja irtaimiston kirjavuus eivät kuitenkaan aina tue tätä tavoitetta. Kirkkotila voi ol-

■ Arkkitehti, diakoni **Pär Silén** luonnosteli seminaarissa yhden mahdollisen ratkaisun moderniksi kirkkotilaksi. Siinä alttari sijaitsee keskellä kirkkoa olevalla korkeella, ja kirkkokansa kokoontuu papiston ympärille yhteiseen rukoukseen. Silénin mukaan liturgian ajattomat periaatteet voidaan tällä tavoin toteuttaa myös modernia muotokieltä käyttäen.

peräisin olevalla esineistöllä.

Oma lukunsa ovat autonomian ja sitä edeltävältä ajalta säilyneet pyhäköt, joiden arkkitehtuuri ja esineistö ovat enemmän sopusoinnussa keskenään. Slaavilaisia vaikutteita on kuitenkin melko kritiikittömästi omaksuttu myös myöhempään rakentamiseen, vaikka kirkon liturginen ajattelu on tällä välin uudistunut ja syventynyt.

Liturgia on yhteistä työtä

Liturgisen ajattelun uudistus liitetään yleensä Alexander Schmemmannin (1921–1983) opetukseen, jossa hän painottaa liturgian oikeanlaista ymmärtämistä. Isä Alexanderin mukaan liturgiassa on kyse Jumalan valtakunnan riemullisesta kohtaamisesta, jonka tulee vaikuttaa kokonaisvaltaisesti uskovien elämään ja muuttaa sen maallistunutta arvojärjestystä.

Liturginen teologia nojaa syvälliseen ymmärrykseen liturgian luonteesta Jumalan kansan yhteisenä työnä (kr. leiturgia). Nykyisiä kirkkotilojamme voidaan tarkastella Schmemmannin ajattelua vasten ja kysyä, kuinka umpinaisella ikoniseinällä toisistaan eristetty papisto ja kirkkokansa voivat ylipäätään toimittaa yhteistä palvelusta?

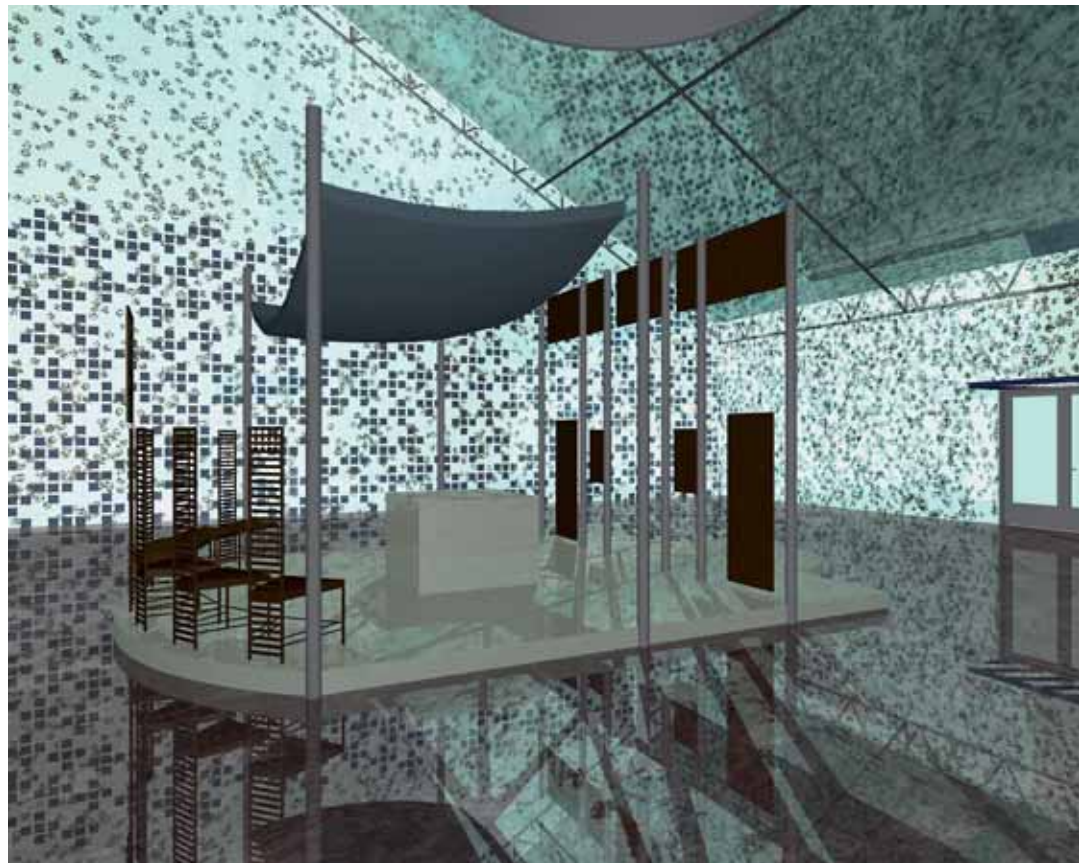
Ikoniteline (kr. ikono stasis) on slaavilaisessa perinteessä kasvanut korkeuksiin kurottavaksi ikoniseinäksi, jonka tarvetta on selitetty tuonpuoleisuuden mysteerin säilyttämisellä. Samaan tapaan argumentoitiin aikanaan myös papiston salaisia rukouksia, joiden ääneen lukeminen ei kuitenkaan ole rikkonut mysteeriä, pikemminkin syventänyt sitä.

Altteri keskelle kirkkoa?

Metropoliitta Ambrosiuksen seminaariesitelmästä ilmeni, että jumalanpalve-

la jopa ristiriidassa teologisen ajattelun kanssa.

Suuri osa pyhäköistämme on peräisin jälleenrakennuskaudelta, ja niiden muotokieli edustaa usein ortodoksisuudelle vierasta ajattelua. Kirkkoja ja rukoushuoneita on sisustettu kulloisenkin parhaan taidon mukaan eri aikakausilta

Käkisalmen uusi pyhäkkö täyttyi joulun juhlijoista

Karjalan kannaksella kuuden uuden ortodoksisen kirkon rakennustyötä johtava igumeni **Fotij** sai joulun ajan palveluksissa varmistuksen siitä, että 80 kilometrin laajuiselle alueelle kohoavat pyhäköt tulevat tarpeeseen ja ahkeraan käyttöön.

Viime vuoden loppupuolella käyttöönsä vihitty Valamon luostarin Käkisalmen uusi kaupunkikirkko täyttyi ensimmäisenä joulunaan sadoista sanankuulijoista. Kristuksen syntymälle pyhitetty herran huone on oiva esimerkki siitä, että ortodoksinen kirkko nousee unholan yöstä. Igumeni Fotij ristii käntensä ja kiittää Jumalaa siitä, että venäläiset kokevat hengellistä herätystä ja Venäjän ortodoksinen kirkko elää renessanssiaikaa.

Vanhan Valamon henkiin herättäjiin kuuluva igumeni Fotij on kiitollinen kansan karttuisasta kädestä, jonka turvin muun muassa Käkisalmele on rakennettu runsaat 20 miljoonaa ruplaa

maksanut Kristuksen syntymälle pyhitetty kirkko. Lähialueilla on lisäksi käynnissä puolenkymmentä kirkon rakennustyömaata.

– Uusi pyhäkkö on ollut käytössä muutaman kuukauden ajan. Ensimmäinen joulujuhlakausi osoitti, että uusi kirkko ei ole yhtään liian suuri noin 20 000 asukkaan kaupunkiin. Herran huone täyttyi ääriään myöten jokaisessa palveluksessa. Kansa miehitti tempppelin etenkin jouluyön jumalanpalveluksessa, igumeni Fotij iloitsee.

Valamon luostarin Käkisalmen uuden kaupunkikirkon vieressä on vanha Kaikkien pyhien kirkko, joka vuorostaan on saanut ympärilleen rakennustelineet. Temppeleitä remontoidaan ja entisöidään parhaillaan.

Historian suurin tapahtuma

Sanannäköisille kuulijoilleen laajaa arvostusta nauttivalla igumeni Fotij'lla oli syvällistä sanottavaa. Hänen mielestään joulun ja ihmiskunnan koko historian suurin ja merkityksellisin tapahtuma.

– Kristuksen syntymäjuhla antaa jokaiselle ihmiselle mahdollisuuden palata jumaluuden sekä pyhyden pariin, hän kiteytti.

Nykyajan kirkkotilaa pohtimassa

ALTARI keskellä...

► luksen toiminnallinen painopiste on jo suhteellisen varhain siirtynyt pyhäkön keskeltä rakennuksen pätyyn. Kehitys on ollut samankaltaista varhaisissa juutalaisissa synagogissa ja kreikkalaisissa basilikoissa.

Roomalaisessa basilikassa alttari sijaitsi aluksi kirkon keskellä, mutta siirtyi jumalanpalvelusten papillisen luonteen korostuessa toiseen päähän kirkkoa ja eristettiin aitauksella. Kirkkokansalta vietiin näin mahdollisuus kokea osallisuutta palveluksen toimittamiseen.

Rovasti Markku Aroma Hämeenlinnasta esitteli seminaarissa keisari Konstantinuksen rakennuttaman Santa Costanzan kirkon 300-luvun Roomasta. Siinä alttari sijaitsee keskellä kirkkoa ja alttarialue on erotettu ympärämuotoisella pylväiköllä. Freskot on maalattu seinäin ja holveihin, ja kirkkotilaa kattaa

suuri kupoli.

– Jos kupoliin maalattaisiin vielä vanha syyrialainen Kristus Viiniköynnös-aiheinen fresko, niin tällaisessa kirkkorakennuksessa olisi lähes täydelliset puitteet pyhän eukaristian toimittamiseksi yhdessä Jumalan kansana, Aroma tähdentää.

Matala ja avoin ikonostaasi

Kristillisten pyhäkköjen alttarialue on alkujaan erotettu suhteellisen matalalla, kivistä tehdyllä kaiteella. Santa Costanzan pylväikkö edustaa toista kehitysvaihetta. Kolmannessa vaiheessa pylväiden väliin on sijoitettu pienikokoisia ikoneja, mistä on kehittynyt nykyinen ikoniseinä.

Aroman mukaan uusissa tai uudehkoissa peruskorjattavissa kirkoissa voisi

varsin hyvin toteuttaa toista tai kolmatta kehitysvaihetta. Se olisi omiaan luomaan paremmat puitteet Jumalan kansan yhteiselle liturgialle. Tällaista ajattelua edustavat jossain määrin Kajaanin, Oulun, Mikkelin ja Espoon ortodoksiset kirkot.

Arkkitehti, diakoni Pär Silén Helsingistä innostui ensimmäisen seminaari-päivän iltana luonnostelevaan modernia kirkkotilaa, joka täyttäisi liturgisen teologian edellytykset. Hän kysyi, voiko seurakunta kokoontua viiniköynnösten ympäröimän alttarin ääreen yhteiseen rukoukseen?

Miksipä ei, sillä näinhän tapahtuu itse asiassa monissa tsasounissa, tosin ilman viiniköynnöksiä. Tunne papiston ja kirkkokansan yhteisestä palveluksesta on monien mielestä niissä huomattavan vahvasti läsnä, kun ikoniseinä ei ole erottamassa papistoa ja rukoilijoita toisistaan.

Teksti: **Mikko Junes**
Piirroukset: **Pär Silén**

■ Valamon luostarin Käkisalmen uusi kaupunkikirkko koki tänä jouluna tulikasteensa, kun sadat käkisalmelaiset täyttivät jumalanpalvelukset.

Fotij sanoi, että Jumalan poika tuli maailmaan, jotta ihmiset saisivat mallin elää ja toimia. Jeesuksen maanpäällinen toiminta antoi perustan ihmisen käyttäytymiselle.

– Joulun tapahtumissa on muistutus siitä, että ihmisen maanpäällinen elämä ei ole olemisen tärkein muoto. Se on vain ohimenevä vaihe ikuisen elämään.

Igumeni Fotij opetti, että ihmisen ei pidä vierastaa eikä pelätä kuolemaa.

– Kuoleman ymmärtäminen liittyy joulun syvimpään sanomaan. Ihmisen poisnukkuminen on ovi ikuisen elämään.

Monta aihetta juhlaan

Venäjällä ortodoksit hiljentyivät joulun viettämiseen tammi-kuun ensimmäisellä viikolla. Käkisalmissa Kristuksen syntymäjuhlan yhteydessä muistettiin useita merkittäviä virstansyväitä. Igumeni Fotij sanoo, että pari vuosikymmentä sitten käynnistyi työ, jolla Kaikkien pyhien kirkko, sen ympäristössä oleva hautausmaa ja virkatalo palautettiin alkuperäiseen käyttöönsä.

– Kun tulimme Käkisalmelle, alue oli kuin kaatopaikka, hän kuvailee.

– Vuosien työn tuloksena rakennukset on korjattu ja hautausmaa palautettu arvoiseensa kuntoon, igumeni lisää.

Igumeni Fotij on erittäin onnellinen 15 vuoden ikään ehtineestä Venäläisen kulttuurin koulusta, jota Valamon luostarin Käkisalmen kaupunkiluostari ylläpitää kaupungissa suomalaisten rakentamassa Tenkalahden kansakoulussa.

■ Vanhan Valamon henkiinherättäjiin kuuluva Fotij johtaa parhaillaan laajaa hanketta, jossa Karjalan kannakselle rakennetaan useita uusia kirkkoja.

Tällä hetkellä opinahjossa on 35 oppilasta, mutta parhaina aikoina opintiellä oli liki 80 nuorta. Koulun toimintaa tukevat useat mesenaatit. Käkisalmen kaupunki maksaa opettajien palkat. Koulussa on parikymmentä opettajaa. Opinahjo on tiiviissä yhteistyössä yhden Venäjän arvostetuimman sotilasoppilaitoksen eli Mihailovin tykistöakatemian kanssa.

Venäläisen kulttuurin koulu juhli pyöreitä vuosiaan perjantaina 8. tammi-kuuta. Henkilökunta ja oppilaat olivat rakentaneet monipuolisen ohjelman, joka piirsi kasvatusta, isänmaata ja uskontoa kunnioittavalle opinahjolle.

Igumeni Fotij on vakuuttunut siitä, että perusarvoista ammentava koulu on tulevaisuudessa monen vanhemman valinta jälkeläisensä opinahjoksi.

Koulussa uskontoa opettava isä Aleksandr Zajsev sanoo, että vastuunsa tuntevien äitien ja isien olisi vastustettava supersuuria kouluja, koska niiden arjessa on koko ajan häiriötekijöitä, jotka vaikeuttavat lasten opiskelemistä.

– Tosiasia on, että vain pienessä yhteisössä opettajalla on aikaa ja mahdollisuuksia paneutua jokaiseen koululaiseen.

■ Kuvat ja teksti
Matti Pulkkinen

Venäläisistä yliopistoista valmistuu nykyään

myös teologeja

Venäjän teologikoulutuksessa ja tutkimuksessa on neuvostovallan romahdettua siirrytty uuteen aikakauteen, kun lukuisiin yliopistoihin on perustettu teologisia tiedekuntia. Niihin kävi tutustumassa rovasti **Veikko Purmonen**.

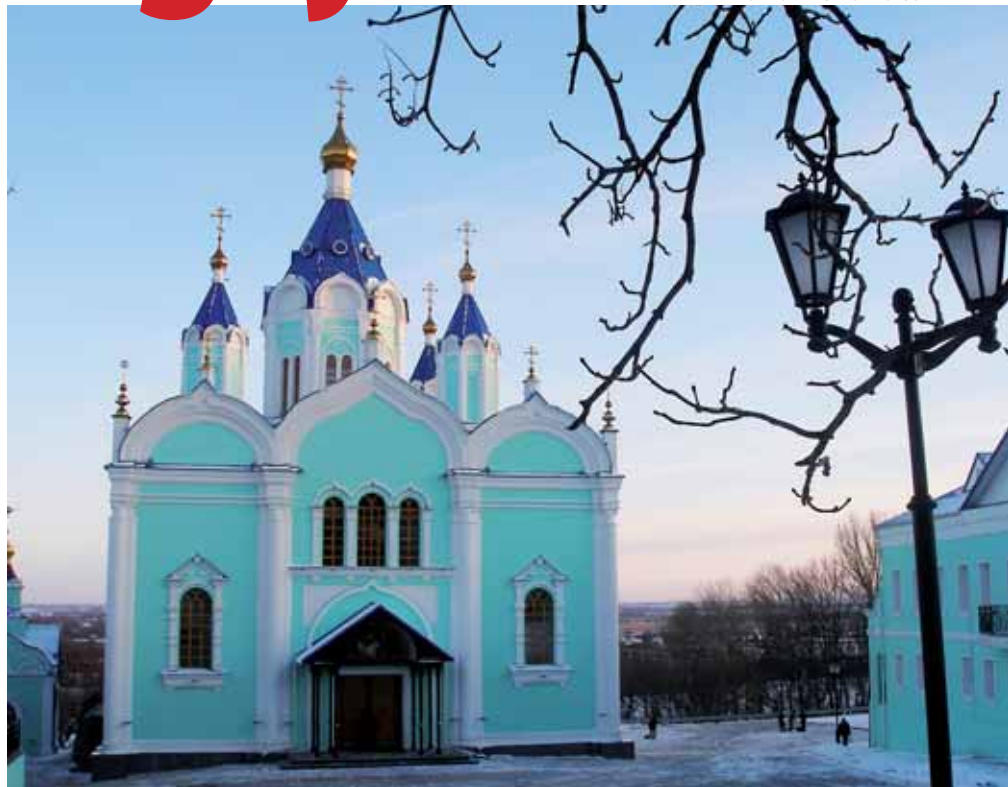
Teologisia tiedekuntia ei Venäjällä ollut ennen vallankumousta eikä neuvostovallan vuosikymmeninä. Neuvostoliitossa oli toiminnassa vain perinteisiä hengellisiä oppilaitoksia, Leningradissa ja Moskovassa sekä seminaari että akatemia ja Odessassa seminaari.

Kirkollisen johdon alaisuudessa toimivien akatemioiden ja seminaarien lisäksi on parin viime vuosikymmenen kuluessa perustettu myös yliopistoihin teologisia ja uskontotieteellisiä tiedekuntia. Kirkon omista oppilaitoksista poiketen ne toimivat opetusministeriön ja yliopistojen hallinnon alaisuudessa. Moskovaan on perustettu myös kirkon ylläpitämä Pyhän Tihonin yliopisto, jonka tiedekuntien tutkimukset ovat valtion yliopistolaitoksen hyväksymiä.

Kurskin tiedekunnan juhlakonferenssi
Joulukuun puolivälissä 2009 minulla oli tilaisuus tutustua Kurskin valtioniopiston teologiseen tiedekuntaan, kun osallistuin tiedekunnan kymmenvuotisjuhlan johdosta järjestettyyn konferenssiin. Sen pääteemana oli kirkkoisien

Toisena suomalaisena esitelmöitsijänä oli Helsingin ortodoksisen seurakunnan kasvatustoimen johtaja **TM Kaarina Lyhykäinen**, joka parhaillaan valmistee väitöskirjaa uskonnonopetuksesta Euroopan unionin maissa. Venäjän kirkossa uskontokasvatuksen kysymykset ja erityisesti uskonnonopetus julkisissa kouluissa on tärkeä ja ajankohtainen keskustelunaihe. Kurskin alueen kouluissa toteutetaan uskonnon

KUVAT: ALEKSANDR FURSOV

■ Yliopiston Pyhien Kyrilloksen ja Methodioksen kirkko.

merkitys nykyajan ortodoksisessa teologiassa ja uskontokasvatuksessa. Luennoitsijoina oli lukuisia venäläisiä ja ulkomaisia yliopistojen opettajia ja tutkijoita.

Oman esitelmäni aiheena oli kirkkoisien merkitys viime vuosisadalla vaikuttaneen ortodoksiteologin **Georges Florovskyn** ajattelussa. Florovsky erityisesti korosti hellenistisen kulttuurin ja kreikkalaisten isien merkitystä. Hänen ohjelmansa on ollut lähtökohtana nykyisessä ortodoksisessa teologiassa vaikuttavan uuspatristisen koulukunnan synnyssä. Kyseisen suunnan edustajilla on ollut huomattava merkitys muun muassa ortodoksien osallistumisessa ekumeeniseen liikkeeseen ja erityisesti teologisiin dialogeihin muiden kirkkojen kanssa.

opetussuunnitelmaa, jonka laatimista on johtanut Kurskin yliopiston teologisen tiedekunnan uskontokasvatuksen professori **Vladimir Menshikov**.

Venäjän federaation opetusministeriö ei ole ollut valmis hyväksymään uskonnonopetusta kaikkien Venäjän koulujen opetusohjelmaan. Asiasta käydään parhaillaan vilkasta keskustelua. Tässä tilanteessa oli varmaan kiinnostavaa ja hyödyllistä kuulla Kaarina Lyhykäisen esitys Euroopan unionin maiden koulujen uskonnonopetukseen liittyvistä ratkaisuista.

Kurskin teologisen tiedekunnan dekaanin arkkipiispan Zinoviyn ja muidenkin venäläisten teologien puheenvuoroista saattoi päätellä, että nykyvenäläisessä teologiassa on voimakkaasti

suuntauduttu nimenomaan kreikkalaisen kirkkoisien perinnön vaalimiseen. Kahden konferenssipäivän kuluessa pidettiin lukuisia korkeatasoisia esitelmiä. Merkittävään puheenvuoron käytti Moskovan Pyhän Tihonin yliopiston teologisen tiedekunnan apologetiikan professori **Vladimir Katasonov**, jonka aiheena oli ihmisen ongelma 1900-luvulla. Tähän aiheeseen liittyviä kysymyksiä hän käsittelee myös uusimmassa, vuonna 2009 ilmestyneessä kirjassaan "Kristinuskon kulttuuri, tiede".

Teologisen tiedekunnan varsinaisen kymmenvuotisjuhlailaisuuden avasi yliopiston rehtori, professori **Vjatcheslav Gvozdev**, joka piti teologista tiedekuntaa osoituksena yliopiston myönteisestä laaja-alaisuudesta. Puheesta kävi ilmi, että hän on alusta alkaen antanut vahvan tukensa tiedekunnan perustamiselle ja kehittämislle.

Muita puheenvuoroja juhlassa käyttivät tiedekunnan dekaani, arkkimandriitta **Zinovi**, valtiovallan ja muiden venäläisten tiedekuntien sekä hengellisten koulujen edustajat. Minua pyydettiin käyttämään puheenvuoro ulkomaisten vieraiden puolesta. Tervehdysten lomassa lauloi yliopiston ylioppilaskunnan naiskuoro, ja juhlapäivän päätteeksi pidettiin juhlan kunniaksi sponsoroitu Moskovan konservatorion nuoriso-orkesterin ja -kuoron konsertti.

Tiedekunnan vaiheita

Lukuisissa puheenvuoroissa ja keskusteluissa käsiteltiin juhlihan tiedekunnan perustamista ja kehitysvaiheita. Puheista sai sen käsityksen, että ensimmäinen vuosikymmen ei ole ollut kovin helppo ja ongelmaton, mutta siitä huolimatta sitä voidaan pitää eräänlaisena menestystarina.

Nykyinen Kurskin valtionyliopisto on alkuvaiheessa ollut tyttökoulu ja kymnaasi, myöhemmin opettajaseminaari ja vuodesta 1934 alkaen valtiollinen pedagoginen instituutti, josta vuonna 1994 tuli pedagoginen yliopisto. Vuonna 2003 se sai monitieteisen yliopiston statuksen, jossa nykyään on 19 tiedekuntaa ja yli kymmenentuhatta opiskelijaa.

Vuonna 1999 pedagogisen yliopiston historiallisen tiedekunnan yhteyteen perustettiin uskontotieteellinen osasto,

■ Teologisen tiedekunnan 10-vuotisjuhlassa dekaani, arkkimandriitta Zinovi esitti tervehdyspuheen, taustalla yliopiston naiskuoro.

josta vuonna 2003 tuli teologinen ja uskontotieteellinen tiedekunta. Tiedekunnassa on tällä hetkellä 180 opiskelijaa, joista noin 40 prosenttia on naisia. Tehävämäärityksen mukaan opetuksen tavoitteena on valmistaa teologian ja uskontotiedon korkeatasoisia asiantuntijoita erilaisiin tieteellisen tutkimuksen, hallinnon, koulutuksen ja kasvatuksen tehtäviin.

Sekä tiedekunnan ohjelmassa että opiskelijoiden vapaaehtoisessa toiminnassa korostetaan läheistä yhteyttä ortodoksiseen kirkkoon. Kirkkoisien perintö muodostaa teologisen koulutuksen ytimen. Yliopistolla on oma slaavien valistajille Kyrillokselle ja Methodiokselle pyhitetty kirkko, jonka jumalanpalveluksiin teologisen tiedekunnan opiskelijat ja muutkin yliopistoyhteisön jäsenet voivat osallistua. Osallistuminen on kuitenkin vapaaehtoista.

Tiedekunta pyrkii ylläpitämään yhteyksiä muihin venäläisiin ja ulkomaisiin teologisiin tiedekuntiin ja hengellisiin kouluihin. Läheistä yhteistyötä on ollut erityisesti Kurskin hengellisen seminaarin kanssa. Viisivuotisen seminaarin kolmella opintolinjalla valmistuu pappeja, kantoreita ja ikonimaalareita. Osa seminaarin opiskelijoista on ulkooppilaina myös yliopistossa.

Tähän mennessä teologisessa tiedekunnassa on suorittanut tutkinnon yli sata henkilöä. He toimivat teologian, ortodoksisen uskonnon ja kulttuurin tai uskontotiedon opettajina eriasteisissa oppilaitoksissa ja julkisissa kouluissa,

■ Hiippakunnan piispan, metropoliitta Juvenalin onnittelut tiedekunnalle.

kirkon ja valtion hallintotehtävissä tai seurakuntapappeina. Osa tutkinnon suorittaneista harjoittaa jatko-opintoja ja valmistelee väitöskirjaa päämäärään tutkijanuralle antautuminen.

Juhlan johdosta laaditussa historiikissa todetaan, että "kymmenvuotisen olemassaolonsa aikana tiedekunta ei ole ollut pelkästään yliopiston tärkeä opetusyksikkö, vaan myös Kurskin alueen merkittävä kulttuurinen, hengellinen, tieteellinen ja kasvatuksellinen keskus."

Kurskin valtionyliopiston teologisen tiedekunnan isänä voitaneen pitää uskontokasvatuksen professoria Vladimir Menshikovia. Hänen mielestään teologisen tiedekunta on löytänyt hyvin paikkansa yliopistoyhteisössä. Yhteistyö yliopiston johdon ja erityisesti rehtorin kanssa on sujunut erinomaisesti. Myöskään yhteistyössä opetusministeriön

**MuK, TM Jaakko Olkinuora
on bysanttilaisen musiikin
opettaja.**

Taivaallinen järjestys

Ortodoksisen kirkon elämän ydin on kirkon yhteinen jumalanpalvelus. Bysantin aikana luostarien ja seurakuntien palvelukset poikkesivat huomattavasti toisistaan, mutta molemmissa perinteissä jumalanpalvelusjärjestystä arvostettiin huomattavasti. Raamatullisista ja liturgisista teksteistä huomaammekin sen, että myös taivaallinen jumalanpalvelus seuraa tarkkaa järjestystä: meidän jumalanpalveluksemme tarkoitus on jäljitellä tuota taivaallista palvelusta.

Nykyään ortodoksisessa maailmassa luostareissa ja seurakunnissa käytetään palveluksissa periaatteessa samoja kaavoja. Nämä ohjeet palvelusten toimittamista varten on koottu tyypikoneiksi kutsuttuihin kokoelmiin. Eri maissa käytetään erilaisia tyypikoneja, ja usein esimerkiksi luostareilla on omat ohjekokoelmansa. Nykyinen järjestyksemme on syntynyt Bysantin ajan merkittävimpien luostareiden, Studionin ja Jerusalemin Pyhän Sabbaan luostarien jumalanpalvelusperinteiden yhdistelmänä. Kirjoitetun tyypikonin lisäksi on olemassa toki myös "hiljaisen tiedon" tyypikon, koska kaikkia jumalanpalvelustapojen vivahteita ei luonnollisestikaan pystytä kirjoittamaan muistiin. Erityisen paljon tyypikon käsittelee kirkkoveisuja ja niiden laulamista, ja monilta osin kanttori on viime kädessä se, joka tekee sen mukaiset päätökset.

Suomen ortodoksinen kirkko ei ole määritellyt itselleen mitään tiettyä tyypikonia. Ennen kirkkokalenterissa mainittiin, että kirkko noudattaa palveluksissaan Kristuksen suuren kirkon käytäntöjä, mutta nykyään tämäkin maininta on poistunut. Jumalanpalveluskirjoihin ei niin ikään ole painettu tyypikon-ohjeita, kuten esimerkiksi kreikkalaisissa kirjoissa on tehty. Suomeksi ei ole julkaistu yhtäkään tyypikonia, ja ennen 1990-lukua vain pieni osa jumalanpalvelustek-

steistä oli saatavilla suomeksi. Näiden seikkojen summana on seurakuntiin syntynyt tyypikonin kannalta jopa kaoottinen tilanne: palveluksia lyhennetään rankalla kädellä, joskus jopa jumalanpalveluksen olennaisimmista osista. Esimerkiksi lauantai-illan ehtoopalveluksessa tyypikon määrää laulettavaksi kymmenen stikiiraa (päivän aiheesta kertovaa veisua), mutta valitettavasti yleisin käytäntö Suomessa on laulaa vain yksi. Samalla kirkkokansalta jää kuulematta stikiiroiden hymnografinen kauneus ja dogmaattinen sisältö. Nykyään kaikki jumalanpalvelustekstitkin ovat saatavilla suomen kielellä, joten perusteita stikiiroiden laulamatta jättämiselle ei ole.

Lyhennykset eivät suinkaan ole kiellettyjä: jokainen maa, seurakunta ja kirkko soveltaa jumalanpalvelusjärjestystä omiin oloihinsa sopivaksi. Jos lyhennyksiä tehdään, tulisi niiden olla kuitenkin perusteltuja. Selitykseksi ei lauantai-iltana voi riittää se, että täytyy päästä ajoissa kotiin saunaan ja television ääreen.

Lyhennysten lisäksi seurakunnissa myös toimitetaan harmittavan vähän jumalanpalveluksia: useimmissa kirkoissa on säännöllisiä palveluksia vain lauantai-iltaisin ja sunnuntaiaamuisin. Säännöllinen rukouselämä on kirkon ydin, ja ilman päivittäisiä jumalanpalveluksia myös kirkkovuoden kierto jää hämäräksi. Esimerkiksi joulun ja teofanian esi- ja jälkijuhlan kauniit veisut jäävät täysin kirkkokansan ulottumattomiin. Siksi olisikin toivottavaa, että seurakunnissa alettaisiin toimittaa arkisin ehto- ja aamupalveluksia. Jumalanpalvelus on myös luonteva tapa aloittaa seurakunnan toimintapiirit.

Mainitsemiani ongelmia ajatellen Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvosto valmistelee parhaillaan kanttorin ohjekirjaa, joka johdattaa niin kirkkomuusikot kuin muutkin jumalanpalvelusjärjestyksestä kiinnostuneet tyypikonin määrittelemiin palvelusten kaavoihin. Tuleva kirja toivottavasti osaltaan selkeyttää palvelusten toimittamista ja innoittaa yhä ahkerampaan jumalanpalveluselämän virvoittamiseen.

■ Jaakko Olkinuora

Venäläisistä yliopistoista...

► kanssa ei ole ollut ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Teologinen tiedekunta pitää yllä läheisiä yhteyksiä myös paikalliseen hiippakuntaan ja metropoliittaan, vaikka ei varsinaisesti kirkon johdon alaisuudessa toimikaan. Vaikka tiedekunnan ensisijaisena tarkoituksena ei ole pappien kouluttaminen, ovat jotkut sieltä valmistuneet ottaneet pappisvihkimyksen ja antautuneet kirkon palvelukseen. Myös jotkut seurakuntapappeina jo palvelevat ovat kirjoittautuneet yliopiston opiskelijoiksi.

Opetus tiedekunnassa on maksutonta. Lähes kaikille opiskelijoille myönne-

tään vuosittainen stipendi, jonka suuruus riippuu opinnoissa menestymisestä.

Elämän tarkoituksen etsintää

Keskustelussa kysyin prof. Menshikovilta, mikä hänen mielestään on tämän hetken suurin ongelma venäläisen nuorison ja yleensä Venäjän kansan elämässä.

– Suurin ongelma on elämän mielekkyyden ja tarkoituksen kadottaminen. Erityisesti nuorison keskuudessa on toivottomuutta ja näköalattomuutta. Neuvostoyhteiskunnassa tulevaisuutta saattoi suunnitella vakiintuneen kaavan mukaisesti. Nyt edessä on tuntematon tulevaisuus. Nuorten on itse löydettävä oma tiensä.

– Marxilainen ideologia, jonka varaan neuvostoyhteiskuntaa rakennettiin,

on menettänyt uskottavuutensa. Sen sijaan on löydettävä uutta sisältöä, tarkoitusta ja suuntaa elämälle. Kaikki etsivät sitä, jotkut löytävät, jotkut eivät. Tiedekunnan opiskelijat ovat löytäneet sen kirkosta. Siksi tiedekunnassa on myönnettäistä toiveikkuutta, sanoo Vladimir Menshikov luottavaisesti.

Yliopiston sisäänkäynnin edustalla on neuvostoajalta peräisin oleva patsas, johon on kaiverrettu valistusfilosofin iskulause: "Tieto on valtaa." Kysyin konferenssiin osallistuneelta apologetiikan professorilta Vladimir Katasonovilta, onko todella näin myös teologian näkökulmasta.

– Ei näin voi sanoa. Iskulause pitäisi muuttaa muotoon: "Viisaus on valtaa."

■ Isä Veikko Purmonen

Ohjaajavanhus

Amerikan Efraim

Pyhittäjäisien troparissa lauletaan: "Kyynelelviroillasi sinä teit hedelmättömän erämaan hedelmälliseksi..." Meidän aikamme tämä on kirjaimellisesti toteutunut Arizonan osavaltiossa Yhdysvalloissa. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 15 vuotta siitä, kun athosvuorelainen arkki-**mandriitta Efraim** ryhtyi perustamaan luostaria kaktuksia ja piikkipensaita kasvavaan kuivaan autiomaahan. Porauksissa paikalta löytyi vettä, ja nyt kohoaa huojuvien palmujen, suihkulähteiden ja kukkien keskellä suurenmoinen luostari lukuisine kauniine kirkkoineen, joista toiset edustavat bysanttilaista, toiset venäläistä ja toiset romanialaista tyyliä. Lisäksi ympärillä levittäytyvät oliivilehdot ja appelsiinipuutarhat. Kaksi suurta vierastaloa majoittaa kaikkialta Amerikasta ja Euroopasta, etenkin Kreikasta, tulleita pyhiinvaeltajia. Munkkeja on noin 50, ja he edustavat monia eri kansallisuuksia ja rotuja. Huolimatta siitä, että jumalanpalvelukset toimitetaan kreikaksi, pyhiinvaeltajissa alkaa olla lähes yhtä paljon venäläistäustaisia kuin kreikkalaisiakin. Eikä Arizonan luostari ole suinkaan ainoa vanhus Efraimin toimesta perustettu luostari. Niitä on Amerikassa tätä nykyä jo 75!

Ehdotonta kuuliaisuutta

Kuka on tuo askeettinen pienikokoinen munkkivanhus, joka on rukouksillaan saanut aikaan kaiken tämän? Isä Efraim on kotoisin Kreikan Voloksesta, ja hän meni Athosvuorelle 19-vuotiaana vuonna 1947 kuuluisan vanhuksen **Joosef Hesykastin** oppilaaksi. Vanhus Joosefin veljestö eli Athoksella äärimmäisen alkeellisissa ulkonaisissa olosuhteissa. Heidän ohjelmaansa kuului joka ainut yö kahdeksasta kymmeneen tuntia Jeesuksen rukousta. Eikä isä Joosef muu-

toinkaan kasvattanut oppilaitaan silkihansikkain. Kuuliaisuus oli ehdotonta ja työ raskasta. Lisäksi vanhus opetti kuuliaisuusveljilleen nöyryyttä käyttämällä heistä halventavia nimityksiä ja moittimalla heitä jopa vieraiden läsnä ollessa. Kaikessa oli kuitenkin mukana hengellinen tarkoitus, ja hänen munkeistaan kasvoi sittemmin Athosvuorelle suuria hengellisiä isiä ja luostarien johtajia.

Isä Joosefin kuoleman jälkeen vuonna 1957 isä Efraimin ympärille alkoi kerääntyä veljestöä, joka lopulta asettui Athokselle Filotheoksen luostariin igumeninaan isä Efraim. Amerikkaan isä Efraim meni ensimmäisen kerran terveydellisistä syistä ja näki samalla sen hengellisen janon, joka siellä vallitsi. Sittemmin hän vieraili Yhdysvalloissa useita kertoja puhumassa kreikkalais-ortodoksisissa seurakunnissa, kunnes lopulta päätti jäädä sinne lopullisesti. Hänet

tunnetaan nykyisin nimellä "Amerikan Efraim".

Jumalan mies puhuu

Isä Efraim ottaa pyhiinvaeltajia puheilleen joka iltapäivä, ja myös tämän kirjoittaja, jolla oli onni hiljattain vieraila ystävänsä kanssa tuossa Amerikan mantereiden suurimmassa luostarissa, sai ilon tavata hänet. Me molemmat suomalaiset tunsimme, että olimme tavanneet Jumalan miehen, joka puhuu Jumalan sanoja. Näimme, kuinka ihmiset tulivat hänen luotaan kasvot loistaen ja kyyneleet silmissä. Havaitimme senkin, ettei isä Efraimille tarvinnut paljon puhua; hän ymmärtää ja näkee asioita ilman paljoja selityksiä. Jo yksikin tapaaminen isä Efraimin kanssa luo tunteen, että kuuluu hänen hengelliseen perheeseensä ja on hänen suojeluksessaan. Pelkästään hänen siunauksessaan, jonka sai joka aamu kirkossa kello yksi yöllä alkavan jumalanpalveluksen alussa, oli jotakin erityistä voimaa.

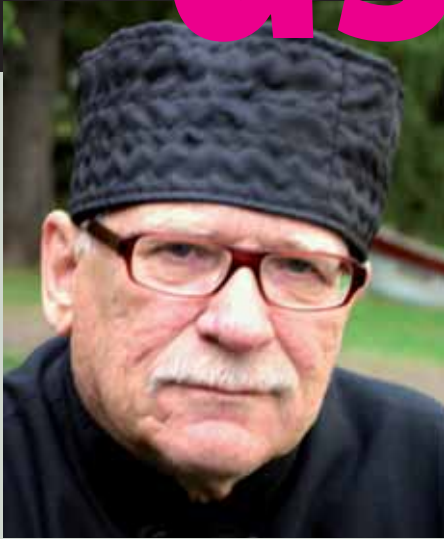
Ei siis ole ihme, että luostarin ympärille on kohoamassa pieni asutuskeskus, kun vanhus Efraimin hengelliset lapset aina Kreikasta saakka rakentavat taloja luostarin läheisyyteen voidakseen olla pysyvästi hänen vaikutuspiirissään.

Vanhus Efraimin elämän keskeinen asia on hamasta nuoruudesta lähtien ollut Jeesuksen rukous. Hän on elävä esimerkki siitä, mitä tämä rukous saa aikaan sekä ihmisessä itsessään että ulkonaisissa asioissa. Pohjimmiltaan Amerikan 75 luostaria on rakennettu Jeesuksen rukouksen voimalla! Jeesuksen rukous on myös tärkein asia, jota veljestölle opetetaan. Tavallinen näky luostarialueella on palmujen alla kävelevä munkki, joka pitkä rukousnauha kädessään tekee ristinmerkkejä ja toistelee puoliääneen: "Herra Jeesus Kristus, armahda minua!"

Pyhän Antonios Suuren luostari on todellinen Jeesuksen rukouksen linnoitus, joka suojelee piirissään olevia tämän maailman kiusauksilta. Kunnia Jumalalle, joka vielä tänäkin päivänä antaa meille tuollaisia hengellisiä keitaita!

■ Nunna Kristoduli

Pehmeä vai kova usko?

Luja tahto vie miehen läpi harmaan kiven, sanoo sananparsi. Siinä lienee tiivistettynä se vuosisatainen käsitys suomalaisesta miehestä. Päämäärä on saavutettava hinnalla millä hyvänsä. Yleensä tämä päämäärä liittyy maallisiin tavoitteisiin: materiaaliseen ”hyvään”, kunniaan ja valtaan. Mikä meitä ihmisiä riivaa? Suoritusyhteiskunnassa kovat arvot ovat

kunniassa. Sanomalehtien nekrologeissa ihmiset nostetaan silosäkein arvoon arvaamattomaan, mutta näemmekö korulauseiden takaa ihmistä, sillä täydellistä ihmistä ei ole luotukaan.

Olen lukenut Pispalan paikallislehdessä vain yhden rehellisen muistokirjoituksen. Siinä vainaja kuvattiin humoristisesti mieheksi, joka ei aina korkin päälle astunut, mutta jolle tärkeintä oli muiden auttaminen. Olisin halunnut tavata tuon miehen. Hänellä oli tallella usko siihen, että jokaisessa meissä on myös inhimillisyyttä, olemme saviastioita, joissa on säröjä. Ja juuri säröjä meissä Jumala rakastaa.

Matkani on kulkenut kompuroiden kohti vanhuutta. Olen rikkonut monin tavoin Jumalan meille antamaa kaanonia, kymmentä käskyä. Olen kokenut epäuskon hetkiä tuskalliseen syöpään kuolevien vanhempieni sairastuoteen äärellä. Olen itse käynyt niin lähellä rajaa, että jotakin aavistelua minulla on lähdön hetkestä. Pelkään ja en pelkää

kuolemaa. Kerran me joka tapauksessa lähdemme.

Äidiltäni sain perinnöksi lempeän uskon. Anna anteeksi, niin sinullekin annetaan. Maailma voi romahtaa ympäriltäsi, Jumalan valtakunta säilyy, ikuisesti. Muistan hänen kirkkaan ja kauniin äänensä, kun hän kotona lauloi kirkko-veisuja. Ymmärsinkö silloin äitini uskon pyhän syvyyden ja yksinkertaisuuden? Kun Paavo Ruotsalainen sielunsa hädässä tuli seppä Högmanilta oikeaa uskon tietä, niin suorasanainen seppä vastasi: ”Yksi sinulta puuttuu ja sen mukana kaikki, Kristuksen sisällinen tunto.” Varmaan Paavo tunsi noiden sanojen jälkeen olevansa tyhjän päällä.

Usko kantaa, sanotaan. En ota kantaa niin sanottuun uskoon tulemiseen. Usko joko asuu sydämessä tai sitten ei. Lakihenkisellä jaolla uskovaisiin ja maailman lapsiin, arvotamme lähimmäisiämme vastoin Jeesuksen Vuorisaarnan opetuksia. Meidän tulisi kilvoituselämässämme olla armahtavia niin lähimmäistä kuin itseämme kohtaan.

Minua hirvittävät oikeassa olevat, joille Raamattu on lähinnä lyömäase. Sama koskee fundamentalismia, joka on pesiytynyt kaikkiin uskontoihin. Henkinen väkivalta lähestyy julmuudessaan fyysistä väkivaltaa.

Kristus näyttää meille tien. Hän jaksaa kantaa meitä maanpäällisessä vaeluksessamme kuin pyhä Kristoforos lasta virran yli. Olemme Jumalan työkumppaneita. Miten lohdullista! Olisiko se pehmeää uskoa, rakkautta?

■ Seppo Järvinen

Suomen ortodoksisen kirkon väestötilasto 2009

Kirkon jäsenmäärässä enää pientä lisäystä

Suomen ortodoksisen kirkon kaksi vuosikymmentä kestänyt myönteinen väestökehitys jatkui toistaiseksi viime vuonna. Kirkon jäsenmäärä oli vuoden 2009 lopussa 61 253, josta lisäystä oli vielä 55 henkeä. Seurakuntiin liittyi jäseniä yhteensä 898 eli hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kirkosta eroaminen lisääntyi huolestuttavasti: eronneita oli viime vuonna 650 henkeä, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2008.

Kastettuja oli 578 ja kuolleita 724. Näiden lukujen suhde pysyi ennallaan. Sellaisia avioliittoja, jossa ainakin toinen oli ortodoksinen kirkon jäsen, solmittiin 386. Avioeroja kirjattiin 291.

Helsingin hiippakunnan kahdeksaan seurakuntaan kuului 32 720, Karjalan hiippakunnan 11 seurakuntaan kuului 21 243 jäsentä ja Oulun hiippakunnan viiteen seurakuntaan 6 926 jäsentä. Lintu-

lan luostarin sisaristossa oli 12 ja Valamon luostarin veljestössä seitsemän jäsentä.

Helsingin hiippakunnan jäsenmäärä kasvoi 213 jäsenellä, ja kaikkiaan sen jäsenmäärä on yli puolet kaikista maamme ortodokseista. Kirkkoon liittyneitä hiippakunnassa oli enemmän kuin aiempina vuosina, yhteensä 644. Kirkosta eronneita oli 431. Liittyneiden joukossa on tasaisesti sekä maahanmuuttajia että suomalaisia.

Kirkollishallituksessa pidettävässä keskusarkistossa oli kirjoilla 345 henkeä. Edellä mainittuihin lukuihin sisältyy myös poissaoleva väestö.

Kirkon jäsenistä noin joka kolmas on kirjoilla suurimmassa seurakunnassa Helsingissä, johon kuului vuoden 2009 lopussa 19 600 jäsentä. Seuraavina olivat Joensuu, Kuopio, Tampere ja Turku.

Maatuska teekupin ääressä

Hämeenlinnan seurakunnassa vaikuttaa isä **Gaiuksen** maatuska **Maria Sahlberg**. Isä Gaius ja Maria liittyivät ortodoksisen kirkkoon 1980-luvun lopulla lukuisten Valamon-retkien jälkeen. He kokivat Jumalan kutsuvan heitä luostarin hiljaisuudessa ja alkoivat lukea ortodoksista kirjallisuutta. Isä Gaius vihittiin ensin lukijaksi ja ipodiakoniksi Hyvinkäällä, diakoniksi 1990 sekä papiksi tammikuussa 1995. Maria seurasi miestänsä luonnollisesti ortodoksisen kirkkoon ja sitä tietä maatuskan rooliin, kun hänen miehensä vihittiin papiksi.

Mies ihmisyden mallina

Feministisesti suuntautuneet uskonnotutkijat kritisoivat uskontoja mieskeskeisyydestä. ”Mies” on ihmisyden malli, jonka kautta kaikki muu määritetty. Miehet toimivat uskonnollisina johtajina ja sulkevat naiset näiden roolien ulkopuolelle sekä sen koulutuksen ulkopuolelle, jolla näihin rooleihin päästäisiin. Naisten tehtäväksi jää valtaapitävien tukeminen. Mieskeskeisyyden katsotaan ulottuneen kaikille uskonnon osa-alueille, kuten käsityksiin ihmislunnona, määritelmiin

hyvästä ja pahasta, luomiskertomuksiin, kuvaan jumalasta tai rituaaleihin.

Maatuskan monet tehtävät

Maatuska Maria ei ajattele feministisesti eikä näin ollen koe tässä ongelmaa. Hän elää miehensä tukena hänen ymmärtäjänä, kanssaeläjänä ja avustajanaan, ei miehensä ehdoilla vaan häntä voimiansa mukaan avustaan ja tukien. Ympäristöalueiden jumalanpalvelusten yhteydessä hän pakkaa laukut, koristelee kirkkoa, leikkaa leivät, keittää veden jälkiviiniä varten ja valmistaa tarvittaessa kirkkokahvitkin.

Maatuskan rooli on yksi naiselle sopivista tehtävistä ortodoksisissa kirkossa. Muita ovat muun muassa kanttorin, teologin, seurakuntasisaren ja uskonnonopettajan roolit. Ortodoksiset kirkot ovat vuodesta 1976 lähtien järjestäneet erityisiä naiskokouksia. Niissä on luodattu ortodoksien suhdetta naispappeuteen ja naisten asemaan seurakunnissa. Naiskokouksissa on kyse naisten ja miesten yhtäläisen arvon tunnustamisesta. Vaikka sekä miehet että naiset ovat keskenään tasa-arvoisia ja molemmat luotu Jumalan kuvaksi, on heillä omat erityiset roolinsa Kristuksen pelastussuunni-

telmassa. Pelastus edellyttää identiteettiä miehinä ja naisina, kaikenlainen sukupuoleen perustuva syrjintä on synti.

Maatuska Marian mielestä kirkossa on tarpeeksi tehtäviä ja jopa rooleja naisille. Perinteisissä rooleissa on tarpeeksi, ja ne täydentävät miesten roolien tehtäviä. Kirkko ei missään nimessä halvenna naista, kaikki tekevät yhtä arvokasta työtä. Hän toivoisi, ettei vanhoja kirkon perinteitä rikottaisi eikä rakasta kirkkomme vanhaa perinnettä ja sen luomaa turvallisuutta. rikottaisi ja tehtäisi tyhjäksi.

- Tämä ikivanha kirkkokoti on se, joka antaa minulle turvallisuuden ja jota olen aikanaan lähtenyt etsimään ja jonka olen löytänyt, maatuska Maria sanoo.

Erilaiset naiskuvat

Feministiteologit ovat kirjoittaneet myös kristinuskon kahtiajakautuneesta naiskuvasta. Nainen, seksuaalisuus, synty ja kuolema liittyvät yhteen syntiinlankeemuskertomuksessa.

Ensimmäinen nainen, Eeva, saattoi ihmiskunnan turmioon viettelemällä miehen. Eeva ja Neitsyt Maria esitetään usein toisilleen vastakkaisina naistyyppeinä. Eeva on seksuaalinen ja syntinen, Maria aseksuaalinen ja synnitön. Eeva on heikko ja synnille altis, Maria taas siveä ja puhdas, äidillinen ja suojeleva, armahtava ja nöyrä.

Maatuska Marian Neitsyt Maria on juuri lämmin ja anteeksiantavainen. Hän on ihmisistä pyhin, joka ymmärtää naisten huolet ja vaivat. Pyhistä naisista Maria Egyptiläinen on läheisin nöyryydessään ja luopumisessaan. Kirkkovuoden suurin ja tärkein juhla on tietysti Herran pääsiäinen. Naispyhistä suurin Neitsyt Marian jälkeen on pyhittäjä-äiti Maria Egyptiläinen, joka on maatuska Marian suojeleuspyhä.

Maatuskana Maria yrittää olla oma itsensä ja elää miehensä mukana ja hänen toimiinsa osallistuen tärkeänä osallistujana ja Jumalan palvelijana.

■ **Henna Paasonen**

KUVAT: GAIUS SAHLBERG

PAASTOLAHJA

Kenian lapsille

Suuren paaston keräys 15.2.–4.4.2010

Ortodoksisen kirkon suuren paaston keräyskohde on vuonna 2010 Keniassa toteutettava Loberen peruskoulun ruokaohjelma.

Lobere sijaitsee Keniassa Laikipian alueella. Aluetta on viime vuonna koetellut poikkeuksellisen ankara kuivuus. Kuivuuden vuoksi ruokaa on vähän ja se on kallista, eikä Loberen koululla ole enää varaa tarjota lapsille ruokaa. Tämä vaarantaa lasten koulunkäynnin.

Loberen peruskoulu on suomalaisille ortodokseille tärkeä paikka, sillä se rakennettiin Ortodoksisen Lähetyksen kehitysyhteistyöprojektina vuonna 1982.

Tänä vuonna voimme tarjota paastolahjana koulun 350 oppilaalle yhden lämpimän ruoan päivässä vuoden ajan. Suuren paaston keräyksen tarjoama

kouluruokailu on useimmille näistä lapsista päivän ainoa ateria.

Keräystuotto ohjataan Keniaan Ortodoksinen Lähetys ry:n kautta. Ortodoksinen Lähetys toimittaa tuen Loberen koululle Kenian ortodoksisen arkkihiippakunnan kautta arkkipiispa **Makarioksen** valvonnassa.

Tämän vuoden paastokeräys on mitaamattoman arvokas lahja: annamme lapsille ruokaa ja tuemme heidän koulunkäyntiään.

Apuasi tarvitaan!

Kirkon suuren paaston keräykseen voit osallistua tekemällä lahjoituksen Loberen lapsille.

Keräysaika: 15.2.–4.4.2010

Keräystili:

OP, 548005-223308

Viite: 12014

Elämän parhain aika

Aika on ollut parasta silloin, kun olen voinut palvella Jumalaa ja seurakuntaa, kertoo **Lahja Wartainen**.

Jokaisella ihmisellä on elämänmuutoksia, joita Jumala ohjaa pitkäikäinen aikavälillä. Minulle suuri muutosvaihe oli lähteä pois Helsingistä, avioitua ja asettua Kouvolaan asumaan 1970. Se oli kuin hyppy tuntemattomaan.

Toinen merkittävä vaihe oli päästä iltaoppikouluun, käydä lukio ja päästä ylioppilaaksi 1981. Samana keväänä mieheni kuoltua tulin mukaan seurakuntani toimintaan. Syksyllä kirjoitin arkkikiispa Paa-valille ja kysyin, olisiko minulla mahdollisuuksia opiskella ortodoksista teologiaa Kuopion pappisseminaarissa? Sain arkkikiisपालta ystävällisen vastauksen. Hän myönsi minulle opiskeluoikeuden seminaarissa ja käydä siellä tenttimässä. Kun seminaari muutti Joensuun yliopiston yhteyteen, jatkoin opiskelua avoimessa yliopistossa.

Isä Leo Huurinainen, joka vuodesta 1978 lähtien toimi Kouvolassa pappina ja seurakunnan kirkkoherrana, ehdotti minulle uskonnonopettajan tehtävää, minulla kun oli auto käytössäni. Ajatus pelotti mi-

nuu, olinhan vasta päässyt koulunpenkiltä, eikä minulla ollut mitään kokemusta opetustyöstä.

Kerroin huolestani Melania-ystävälleni, ja hän kehotti minua opettamaan lapsille omaa uskontoa. Jumala tulee auttamaan, ja voinhan aina kääntyä isä Leon puoleen. Niin alkoi työni Haminan ortodoksisessa seurakunnassa.

Kun seurakunta oli saanut takaisin entisen varuskuntakirkon ja kun se oli vihitty uudelleen käyttöönsä, isä Leo pyysi minua Pyhän ristin kirkon opaaksi. Kirkko tulisi olemaan avoinna kesäisin.

Työ oli hyvin mieluista. Sain hyödyntää niitä tietoja, joita olin pappisseminaarissa saanut. Kerroin vierailijoille kirkon historiasta, ikonostasista, myin tuohuksia, siivosin kirkkosalia ja seurakuntasalia, leikkasin ruohonleikkurilla kirkon nurmikenttiä, niin viikatteella pohjoispuolelta pitkät heinät ja vein ”kottikärrillä” pois lasinsirpaleet, joita siellä oli melkein joka päivä. Alkoholistejä kokoontui kirkon taakse, ja he rikkoivat tyhjat viinapullot kivirappusille.

Tehtäväkenttä laajentuu

Työ seurakunnassa lisääntyi ja syveni. Työllistämistuella seurakunta palkkasi minut vuodeksi kanslia-apulaiseksi, ja olin siinä **Marita Niemisen** tuloon saakka.

Eräänä päivänä isä Leo yllätti minut jälleen kysymällä, voisinko olla lukijana jumalanpalveluksissa. En minä voinut kieltäytyä, seurakuntalaiset olivat tuttuja, he suhtautuivat kömmähdyksiin ymmärtäväisesti. Yhden illan harjoittelin resitointia. Marita oli kuulutelijana ja ”tuomarina”, isä Leolle annoin resitointinäytteen – hän siunasi minut lukijaksi. Kanttori **Kauko Ivanoff** opetti minua prokiimenin, epistolien ja hallelujalausemien lukemisessa. Vähitellen opin hallitsemaan prokiimenin, epistolien ja halleluja -lausemien mutkikkaan kaavan.

Ja taas tuli yllätys. Sain vastuullisen tehtävän – toimittaa hetkipalveluksen. Tämä tehtävä ahdisti, mutta nytkään en voinut kieltäytyä. Minulla oli muutama päivä aikaa opiskella ja valmistautua. Valmistauduin henkisesti ja ruumiillisesti jännityksessä, heräsin yöllä katsomaan kirjasta, miten se ja se kohta meneekään. Miten helpottavalta tuntui toimittaa hetkipalvelus kanttorien Kauko Ivanoffin tai **Kirsi-Maria Hartikaisen** tai **Kari Päivisen** kanssa. Mitä paremmin annetun tehtävän valmistaa, sitä syvemmin se koskettaa ja pelottaa. Lukija lukee rukouksia muiden rukousoikeuden puolesta. Lukeminen liturgiassa on aina yhtä visuaalista: lukija tuntee olevansa lähellä pyhää alttaria, olevansa papin ja kanttorin kanssapalvelija.

Yksi tärkeä alue, jossa olen ollut mukana, on lastenkerho. Sen toiminta alkoi Muuramistontien pienessä rukoushuoneessa ja jatkui Pyhän ristin kirkon juhlasalissa. Kerhonojaaja oppi yhtä paljon kuin kerholaisetkin, voisi sanoa enemmänkin. Lasten mielikuvitus, oivallisuus ja ilo opettivat

opettajaa ja ohjaajaa vapautumaan, antamaan tilaa lapselle, lapsenmieheelle, mikä on ihmisessä arvokkainta. Nykyään joskus harvoin olen kerhon ohjaajana, silloinkin jäsenet tuntuvat notkistuvan, mieli virkistyy, sisäinen lapsi pyrkii esiin ja sydän iloitsee.

Ortodoksiapiiri

Mitä muuta minulla on tehtävänä kuin lukeminen jumalanpalveluksissa? Minulla on ortodoksiapiiri, jota olen vetänyt yli kaksikymmentä vuotta. Aluksi kokoonnuimme Pyhän ristin kirkon juhlasalissa, nyt Sypressissä. Vuosien aikana olemme tutustuneet ortodoksisen kirkkohistoriaan, jumalanpalveluksiin, kirkollisiin tapoihin, pyhän alttarin esineisiin. Palveluallits **Yrjö Palviainen** on kertonut meille, mitä kaikkea tapahtuu papiston toimittaessa pyhää eukaristiaa liturgian aikana.

Pyhän ristin kirkon täyttämässä 25 vuotta kolmikerroksinen ikonostaasi oli erityisen otollinen tutustumiseen Raamatun ja juhlaikonien sanomaan.

Seurakunnassa on hyvin toimiva kirkkotekstiilikkerho, ohjaajana **Irma Leimulahti**. Ortodoksiapiirillä oli oiva tilaisuus nähdä papiston puvut, pappeuden asteiden tunnusmerkit, muut kirkolliset tekstiilit ja värit. Ihaillen on todettava, että Pyhän ristin kirkossa on täydellinen kirkkotekstiilien kokoelma.

Viime lukukautena tutustuumme **Tito Collianderin** kirjalliseen tuotantoon. Tällä kertaa ohjelmassamme on ukrainalaisen taiteilijan **Ilja Repinin** elämäkerta ja taide. Suomenruotsalainen kirjailija Tito Colliander on kuvannut ansiokkaasti Repinin elämänvaiheita. Kummankin suuren taitelijan vaikeudet ja ponnistelut auttavat kestämaan muiden vaeltajien vaikeuksia.

Entä mitä tässä ja nyt?

Kaikilla meillä on puutteita ja

Puurojuhla loisti Lucian tuomaa valoa

Hämeenlinnan kirkkoon oli 13. joulukuuta kokoontunut lähes sata ihmistä vastaanottamaan seurakunnan joulujuhlaa. Lucia-neitona sai kunnian olla **Milja Korhonen** ja valkeisiin vaatteisiin oli pukeutunut liki kaksikymmentä lasta. Kirkosta lähdettiin Lucia-neidon johdattamana kulkueena kohti seurakuntasalia.

Kävelymatkan aikana laulettiin Lucian troparia ja muita tälle osoitettuja lauluja.

Pääjuhlassa yhteislaulujen lisäksi lapset esiintyivät laulaen tähtitaivaan alla lasten jouluisia lauluja, ja **Klaudia Honkamäki** (kuva vas.) lausui Saima Harmajan runon *Legenda*. Kuorolaiset esittivät koljajeja, ortodoksia joululauluja itä-laavin mailta. Seurakuntasali oli ääriään myöten täynnä kirkkoväkeä. Ikonipiiriläiset olivat valmistaneet joulupuuron, tähtitortut ja lucianpullat. Kiitos kaikille osallistujille!

Teksti: **Leena Lomu**
Kuvat: **Ari Stenberg**

■ Helsingin seurakunnan ja seurakuntalaisten lahjoitusvaroin ostettu kattokruunu nykyisessä Kyyrölän kirkossa.

■ Muolaalaisten seura kävi 5.-6.12.2009 itsenäisyyspäivänä perinteisesti sytyttämässä kynttilät sankarivainajien muistolle. Kynttilät sytytettiin Muolaan kirkon ristille ja sankarivainajien muistomerkillä. Kyyrölässä kynttilät sytytettiin sankarivainajien muistomerkillä ja muistolehtoon ristin juurelle sekä Kangaspellolla ristin juurelle. Kyyrölän sankarivainajien muistopatsaalta vasemmalta: Antonina Sosunov-Perälä, Jorma Rämö, Riitta Himanen ja Matti Kultanen.

vaikeuksia. Minun vaikeuteni on kuulovammaisuus lapsena sairastetun tulirokon seurauksena. Huonokuuloisuuden vuoksi minun on täytynyt ponnistella opintiellä ja kaikessa muussakin. Epäonnistuminen ja pettyminen ovat monta ker-

taa musertaneet, vieneet uskon elämän tarkoitukseen. Voimien palattua on eteen tullut uusi aloittaminen.

Olen yhä sama ortodoksinen evakkoperheen tytär, jolla oli tiedon nälkä ja jano ja joka etsi jatkuvasti omaa tietään.

Lukioajalta on mieleeni jäänyt arabialainen sananlasku: "Kun yksi ovi sulkeutuu, toinen aukeaa." Olen saanut koskettaa varpaallani tiedon valtamerta, josta yksi pieni pisara on niin suuri, ettei ihmisen elämä riitä sen käsittämiseen. Se saa nöy-

rästi kumartumaan ihmeellisen Jumalan edessä.

Lopussa on sanottava samoin kuin alussakin: "Parasta elämässä on palvella Jumalaa ja seurakuntaa".

■ **Lahja Wartainen**

Ystävyys ja yhteisöllisyys vahvistuvat tiistaiseurassa

LEENA KARJALAINEN

■ Soja ja Orvo Rantanen tiistaiseuraillassa Nikolaos-salissa.

Kotkan tiistaiseurassa 1980-luvulta alkaen toimineet **Soja** ja **Orvo Rantanen** kertovat, että he ovat saaneet tiistaiseurallaisista useita pitkäaikaisia ystäviä, joiden luona vierailaan ja joiden kanssa on tehty yhteisiä matkojakin. Itse he ovat tulleet mukaan tiistaiseuratoimintaan aikanaan piirakattalkoiden myötä. Rantasten mielestä tiistaiseurassa oleminen oli jo silloin luontevaa, vapaamuotoista tuttujen kanssa toimimista. Yhteiskuuluvaisuuden tunne on heidän mielestään ollut vahvaa ortodoksisessa kirkossa sodan jälkeisistä ajoista lähtien. Yhteisöllisyys on voimakasta nykyisessäkin tiistaiseuratoiminnassa. Niin sanotun pitkän linjan tiistaiseurallaisia on mukana vielä monia. Jos joku jää yllättäen pois tiistaiseuraillassa, toinen on heti soittamassa ovikelloa tai kännykällä vahvistamassa poissaolon syytä.

Vielä 1990-luvun alkuun asti Kotkan tiistaiseura oli seurakunnan ainoa aikuiskasvatusmuoto ja vahvasti mukana seurakunnan arjessa ja juhlassa huolehtimassa monista käytännön asioista. Nykyisin samat tehtävät ovat jakaantuneet seurakunnan eri toimintamuodoille. Soja ja Orvo Rantanen ovatkin pohtineet, mikä merkitys tällä kehityksellä on yhteisöllisyyden kannalta

pienessä seurakunnassa, kun usein samat ihmiset ovat aktiivisia seurakunnan eri toimintamuodoissa.

Seurakunnan hengellinen tuki, kirkkoherran ja kanttorin työ, on tiistaiseuralle tärkeää. Taloudellisesti tiistaiseura joutuu kuitenkin selviämään vain jäsenmaksuillaan ja tiistaiseurailtojen pienillä arpajaisilla. Se asettaa toiminnalle rajoituksensa.

Tiistaiseura on myös yhdistäjä, sillä paikallislehden tiistaiseurailtan kutsu tavoittaa hyvin muitakin kuin seurakuntalaisia ja on siis osaltaan myös ekumeenisesta toimintaa. Iltojen aiheista on löytynyt kiinnostavaa sekä nuorille että maahanmuuttajille. Perhepiiriläisten kanssa järjestetään virpovitsatalkoot. Eri-ikäisiä seurakuntalaisia kokoontuu myös tiistaiseuran joulun ja pääsiäiskorttiaskarteluiltoihin.

Soja ja Orvo Rantasten perhe elää ortodoksisesta elämästä. Orvo, joka ei ole seurakunnan jäsen, sanoo löytäneensä kirkostamme henkisen kotinsa. Hänestä ortodoksinen elämäntapa on hyvä. Rantasten mielestä ekumenia on tiistaiseurassa niin luonnollista, että siihen ei edes kiinnitä huomiota. Aina on tiistaiseurallaisia ja myös luennoitsijoita, jotka eivät ole kirkkomme jäseniä.

Kun Sojalta ja Orvolta kysyy mieluisinta tiistaiseura-

muistoa, vastaus on kummallakin sama: matka Petserin ja Pyhtitsan luostareihin isä **Filadelfos Laakson** innostaman opastuksen johdattamana. Nykyisin tiistaiseuran retket tehdään yhdessä seurakunnan kanssa. Ensi kesänä tietenkin matkataan Joensuuun kirkkopäiville. Lisäksi on tarkoitus vieraila Loviisassa ja osallistua paikalliseen Munkholman praasniekkaan.

Tiistaiseura pyrkii toiminnallaan vahvistamaan jäsenistään ortodoksisen kirkon opin

ja elämänäkemyksen tunte-musta. Soja ja Orvo Rantasten mielestä ihmisen kohtaaminen on tärkeää, ja myös se saa tiistaiseurallaiset kokoontumaan yhteen vuosi vuoden jälkeen. Soja on tiistaiseuran entinen tilintarkastaja ja nykyinen sihtiteeri ja Orvo puolestaan monitoimimies, joka osaa sekä käyttää seurakuntasalin tiskikonetta että johtaa seuran vuosikokousta. Monenlaisille taidoille on siis käyttöä myös tiistaiseurassa.

■ Leena Karjalainen

MARKUS PETSALO

■ Helluntai-ikoni

Menivätkö apostolit sekaisin?

Olet varmaan evankeliumeja kuunnellessasi ajatellut, että joskus laitan apostolit järjestykseen. Nimittäin apostolien nimilistasta tuntuu löytyvän liikaa nimiä. Luettelepa Jeesuksen opetuslapset: Pietari, Andreas, Johannes, Simon, Jaakob, Natanael, Filippus, Tuomas, Bartolomeus, Simon, Jaakob, Taddeus, Juudas Iskariot, Juudas, Matteus. No nyt niitä on jo viisitoista. Ongelma syntyy siitä, että useimmilla opetuslapsilla, kuten juutalaisilla yleensä, oli kaksi nimeä, ja eri evankeliumit puhuvat heistä eri nimellä, siksi luettelossa ei ole

kaikki kohdallaan.

Aloitetaan vaikka samanimisistä. Opetuslapset ovat: Simon Pietari ja Simon Kanaaneus lisänimeltään Selootti eli Kiivailija, Jaakob Sebedeuksen poika ja Jaakob Alfeuksen poika, Juudas Iskariot ja se Juudas, joka ei kavaltanut, jonka lisänimi oli ilmeisesti Taddeus, Bartolomeus, joka todennäköisesti on sama henkilö kun Natanael, Matteus, josta käytetään joskus myös nimeä Leevi, Tuomas, jonka nimi kreikaksi on Didymos, Filippus, Johannes ja Andreas.

■ Katarine Lehtomäki

Matka pääsiäiseen

Lapselle ajan käsittäminen on vaikeaa. Tulevan paastonajan käsittäminen tarvitsee avukseen erityisen kartan, joka auttaa ymmärtämään, milloin on pääsiäinen. Lapsille kartan käyttö aarteen etsinnässä on tuttu juttu. Toivottavasti tämän kartan avulla lapsi innostuu seuraamaan matkan etenemistä kohti Kristuksen ylösnousemisen juhlaa.

Valmistamme kartan tekeillä kartongista kuusi rappusta, jotka ovat kuusi paastoviikkoa. Seitsemäs rappunen on suuri viikko, ja lopuksi nousemme kahdeksannelle rappuselle eli olemme perillä pääsiäisessä. Joka viikko siirrämme rappuja nousevaa pientä ihmistä.

Askarteluun tarvittavat sakset, puikkoliiman, geelilyynän, pienen palan sinitarraa, pohjakartongin, esimerkiksi vihreän A4-kartongin, lilaa tai violettiä kartonkia portaisiin, mustaa suuren viikon rappuun ja valkeaa tai keltaista pääsiäisrappuun. Näin rappujen värit kertovat meille myös kyseisen ajan kirkkotekstiilien värin. Paaston aikana kirkkotekstiilien väri on violetti, suurella viikolla musta ja pääsiäisenä eli Kristuksen suurissa juhlissa valkea.

Aloita leikkaamalla lilasta kartongista rappuset, jossa on kuusi askelmaa. Ne ovat suuren paaston kuusi paastoviikkoa. Liimaa raput pohja-arkin vasempaan alakulmaan. Numeroi raput. Leikkaa kultapaperista pieni risti ja liimaa se kolmannen ja neljännen rapun väliin muistuttamaan ristin ylentämisen viikosta puolivaliässä suurta paastoa.

Leikkaa mustasta kartongista korkea suorakaiteenmuotoinen pala ja liimaa se seitsemänneksi rapuksi. Kirjoita siihen: SUURI VIIKKO. Lilojen paastorappujen ja suuren viikon väliin piirrä tai askartele pajunoksia muistuttamaan palmusunnuntaista. Palmusunnuntaita kutsutaan myös pikku-pääsiäiseksi, sillä suuri paas-

to on loppunut ja valmistaudumme muistelemaan Kristuksen viimeistä viikkoa. Suuren viikon rappuun leikkaa kultapaperista tai piirrä pieni rahapussi muistuttamaan suuren keskiviikon tapahtumista, miten Juudas 30 hopearahasta lupasi kavaltaa Jeesuksen. Piirrä tai leikkaa ehtoollismalja

muistuttaman suuren torstain tapahtumista, kun Jeesus asetti ehtoollisen. Piirrä tai leikkaa muistuttamaan suuren perjantain tapahtumista, kun Jeesus nautittiin ristille. Viimeiseksi piirrä tai leikkaa käärinliinoin kääritty Kristus muistuttamaan suuren lauantain tapahtumista, jolloin Kristus oli haudassa.

Lopuksi leikkaa valkeasta tai keltaisesta kartongista vii-

meinen kahdeksas rappu. Se saa olla niin iso kun arkille mahtuu, sillä pääsiäisaika kestää 40 päivää eli kuusi viikkoa. Tähän rappuun kirjoita: "Pääsiäinen, Kristus nousi kuolleista!"

Koristele rappu värikkäin pääsiäismunin. Käytä esimerkiksi tarroja tai pääsiäisvalvettien kuvioita. KNK = KRISTUS NOUSI KUOLLEISTA!

Otsikoi työ: MATKA PÄÄSIÄISEEN. Askartele vielä pieni oman itsesi näköinen ihminen. Kiinnitä se sinitarralla. Kuljeta sitä rappu kerrallaan siirtäen sitä sunnuntai-iltana tai maanantaiaamuna aina seuraavalle rapulle. Yksi rappu on yksi viikko. Suuri paasto alkaa laskiaisena. Kartan voivat kyllä tehdä kaikenikäiset itselleen. Ja sen voi tehdä vaikka postikortin kokoisena. Sen avulla on kiva seurata päivittäin, millainen matka on vielä pääsiäiseen.

Valoisaa paastonaikaa toivottaa Kati-kanttori Kotkasta!

■ Katarine Lehtomäki

KATARINE LEHTOMÄKI

■ Vera Lehtomäki tekee nuudeleita.

Vinkkejä

suuren paaston aterioihin

Monelle perheenäidille suuri paasto tuo päähän harmaita hiuksia, jos niitä ei ole jo ennestään. Tässä kanttorilan vinkkejä paaston läpi viemiseksi. Suuren paaston tarkoituksena on selvitä mahdollisimman vähällä työllä keittiössä ja syödä vaatimattomasti.

Tee raasteita. Maukkaan kaalisalaatin saat, kun kaaliraasteen laitat vaivautumaan talouskoneeseen hetkeksi. Lisää muutama tippa kasvisöljyä, aromisuolaa ja makeutusainetta. Porkkanaraaste ja kesäkurpitsaraaste maistuvat kaikille. Maus-

tapa valkosipulilla. Yllätyt. Niistä on helppo paistaa myös kasvispihvit. Lisää vain muna ja vähän korppujauhoa ja mausteita.

Tee salaatteja, dipatkaa vihanneksia

Tee nopea pottumuussi. Keitä jonain päivänä vaikka vain puuroa. Oletkos pitkään aikaan syönyt pelkkää makaronia? Sitä tarjoillaan Athosvuorellakin munkeille. Tai pelkkää riisiä soijakastikkeella tai chilikastikkeella? Helppotoinen ja lapsiperheen suosikki ovat uunissa val-

mistetut ranskalaiset ja kalapuitkot ketsupin kanssa tarjoiltuna. Hedelmäsalaatti ja mehukeitot ja kiisselit ovat vitamiinirikkaita ja maistuvia.

Tee itse nuudeleita tai lagsagnea kasvistäytteellä, tai pit-saa tonnikalalla, oliiveilla ja sipulilla. Hyvää kasviskeittoa saat, kun keität juureksia, heitä sekaan kasviskuutio ja soseuta kaikki sauvasekoittimella.

Milloin viimeksi keitit punajuuria? Äläkä unohda lanttulaatikkoa ja porkkanalaatikkoa. Miten maukasta onkaan silli, anjovis tai graavikala keitetyn perunan kanssa! Paaston eväslievät maistuvat, kun teet tonnikala-curry-kevytmajoneesi-massan ja teet kaksi kerrosleipää. Äläkä unohda kauppojen kasvisäilykkeitä, niillä saat pientä vaihtelua paaston arkeen.

Kaikkea ruokaa voi tehdä tavallisilla ohjeilla, jätä vain liha pois. Ja huomaa, ettei ruoan ei tarvitse olla mautonta! Tuskatomia hetkiä keittiössä!

■ Katarine Lehtomäki

Joulumyyjäiset

Seurakunnan joulumyyjäiset Nikolaos-salissa 12.12. saavuttivat jälleen suuren yleisösuosion. Lydia Lecklin ja Tuula Mussalo hoitivat myyjäisten kahvilaa.

JONATHAN RENDA

JONATHAN RENDA

■ Pääkirkon isännöitsijä Pirjo Kurki myymässä diakoniatuotteita.

LEENA NORTAMAA

■ Seurakunnan ikonikerhon maalaamia ikoneita myyjäisissä.

Kotka

Seurakunnantarkastus

■ Helsingin metropoliitta Ambrosius suoritti Lahdessa seurakunnan tarkastuksen 20.-22.11.2009.

■ Isä Viktor Maksimovski tulkki metropoliitta Ambrosiuksen puheen venäjäksi.

Venäjänkielinen joulujuhla

■ Joulujuhlassa vieraili Viipurin pyhän Elian seurakunnan kirkkoherra Igor Aksjonov, joka oli kiinnostunut Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkon ja Viipurin Pyhän Elian kirkon yhteydestä.

■ Venäjänkielistä joulujuhlaa Lahdessa juhlisti Viipurin Pyhän Elian seurakunnasta saapunut nukketheateri.

Lahti

Nikolaoksen kirkkoon UUSI IKONOSTAASI

KUVAT: JARMO HUTTU

■ Timo Sairanen kokoa-
massa uutta
ikonostaasia.

■ Uuden
ikonostaasin
runko paik-
alleen asennet-
tuna.

Uuden ikonostaasin runko on mäntyä, mutta sen näkyvä osa on petsattua lehmusta. Lehmus on koristekaiveramiseen sopiva puulaji, ja tätä käiverrustyön jälkeä onkin ollut ilo ihaillla. Nyt ikonostaasissa on väliaikaisesti muutama vanha kirkon ikoni odottamassa uusien valmistumista. Seurakunnanneuvosto on tilannut uudet ikonit ikonimaalari **Liisa Tynkkyseltä**.

Kirkon vanhassa ikonostaasissa olleet ikonit jäävät kaikki edelleenkin käyttöön. Vanhimmat ikonit jäävät Nikolaoksen kirkkoon ja uudemmat siirretään Parikkalan Johannes Kastajan tsasounaan täydentämään siellä entuudestaan olevia ikoneita.

■ Isä Timo Tynkkynen

Metropoliittamme **Ambrosiuksen** siunauksella Imatran kirkon ikonostaasihanke käynnistyi syksyllä ja konkretisoitui loppuvuodesta nopeasti. Pyhän Kolminaisuuden veljestö Kurskissa – pyhittäjä Serafim Sarovilaisen synnyinseudulla – valmisti uuden ikonostaasin mittojen mukaan. Alkuperäisen suunnitelman mukaan sen tuli valmistua pääsiäiseksi 2010, ja

tätä ennen ikonipohjat. Kokonaisuus tulikin valmiiksi jo joulukuun puoliväliin mennessä, ja Kurskista se toimitettiin ensin Moskovan kautta Pietariin ja sitten Viipuriin Pyhän Eliaan kirkon seurakuntatalon varastoon.

Juuri ennen joulua ikonostaasi haettiin Viipurista Imatralle ja välittömästi joulun jälkeen se asennettiin paikoilleen. Ikonostaasia ei ollut

mahdollista säilyttää varastossa odottamassa ikonien valmistumista, minkä vuoksi se koottiin paikalleen kirkkoon, ja samalla voitiin tarkistaa myös osien sopivuus ja kunto.

Ikonostaasin pystytyksestä vastasi talkooryhmä ammattimiehen apuna. Pystytys sujui nopeasti kahdessa päivässä, ja saatoimme ilolla todeta, että Nikolaoksen kirkon kauneus korostui edelleen.

HANNU MUTANEN

KAUKO PUSSINEN

■ Lappeenrannan alueen merkkipäiväänsä viettäneiden yhteistä juhlaa vietettiin 4. tammikuuta seurakuntasalilla.

■ Seurakuntalaisia kokoontui runsain joukoin jo perinteisille loppiaisjuhille isä Timo Tynkkynen ja maatuska Liisan kotiin.

Porissa päivä paloasemalla ohitti piparit

Lapsia viisattiin palontorjunnassa

■ Viisivuotias Alekski Vuontio hurmaantui palokypärästä.

■ – Hei, nyt se sammuu, 9-vuotias Iisakki Aho iloitsi. Petri Vallin varmistaa vieressä, että kaikki sujuu turvallisesti.

■ Kuumaa makkaraa... kolmevuotiaan Sofian herkkuketki paloasemalla.

Maassamme syttyi kulu-neena vuonna yli sata tulipaloa, jotka saivat alkunsa kynttilöistä ja ulkoroihuista. Porissa sattui syksyllä tuhoisa palo, jossa kaksi ihmistä menehtyi. Paloturvallisuuden on Porin kirkossakin paneuduttu huolekkaasti, ja esimerkiksi tuohustensammuttajaksi on palveluksissa nimetty viisi henkilöä.

Porilaiset ortodoksilapset ovat yleensä joulun edellä ke-rääntyneet leipomaan kirkkoon pipareita. Nytpä tehtiinkin poikkeus ja kymmenkunta lasta vanhempineen matkasi paloauton kyytiminä paloasemalle, jossa saatiin opastusta muun muassa palovaroittimisesta, hätäpoistumisesta ja kynttilän sammuttamisesta. Lapset uskaltautuivat jopa tukahdut-

tamaan tulta sammuttimella ja sammutuspeitteellä palokuntalaisten opastamina.

Päivä paloasemalla -tapahtuman yleisömäärä yllätti Porin VPK:n valistajat: palokunnan toimintoihin perehtyi yli neljä-sataa porilaista. VPK:n puheenjohtajalla Petri Vallinilla oli tarjota selkeät ohjeet tuohusten ja kynttilöiden polttajille.

– Parasta on toimia jo en-

nen kuin mitään pahaa ehtii tapahtua. On hankittava jokaiseen huoneeseen palovaroitin ja koko huusholliin sammutuspeite ja sammutin. Perheellä on hyvä olla turvasuunnitelma; jokaisen on tiedettävä, miten toimitaan palon syttyessä.

Teksti ja kuvat:
Simo Ojanen

Pyhä Romanos Veisaaja Porin kirkkoon

Ikonimaalari Harri Stefaniuksella oli tuomisenaan Valtimosta arvokas joululahja Porin kirkolle. Vuosi sitten kirkko sai seinälleen Stefaniuksen Porin Jumalanäidin ikonin. Jouluaattona vihmottiin rukouskäyttöön Harri Stefaniuksen uusin luomus, pyhän Romanos Melodoksen ikoni.

– Pyhä Romanos Melodos eli 400-luvulla ja hän palveli Blahernan kirkossa Konstantinopolissa, kertoi ikonimaalari Stefanius. – Romanoksen ääni oli kuitenkin heikko. Hänen lukiensa Kristuksen syntymäjuhlan aattopäivänä kirkossa hänen lukemisensa oli niin

avutonta, että lukijaa oli vaihdettava kesken palveluksen. Papistokin suorastaan naureskeli hänelle. Pyhä Romanos rukoili illalla yksinäisyydessä, kun Jumalanäiti ilmestyi hänelle ja piteli kädessään kirjakää-

■ Romanos Melodoksen ikonin teksti on joulutroparista.

■ Ikonijuhlaa jouluaattona Porissa – Romanos Melodos ja kuorolaiset.

röä, jonka hän antoi Romanokselle ja kehotti syömään sen. Aamulla Romanos alkoi yllättäen laulaa kirkossa enkelimäisellä äänellä kontaktiveisua Kristuksen syntymästä. Näin Romanos oli saanut samalla kertaa sekä säveltämisen, sanoittamisen että laulamisen lahjan.

Porin tiistaiseura on määrätietoisesti paneutunut uusien ikonien hankintaan. Pyhä Romanos veisaaja sijoittuu kirkossa osuvasti juuri kuorolaisen lähituntumaan vastapäätä Stefaniuksen Porin Jumalanäidin ikonin.

Teksti ja kuvat:
Simo Ojanen

Joulujuhlassa tuhat henkeä kirkon kupeessa

Porin kirkon jouluun liittyy joka kuudes vuosi läheisen Porin Käppärän koulun oppilaiden joulujuhlan vietto kirkon ja koulun läheisessä Käppärä-puistossa. Nyt joulun edellä vietettiin jälleen iloista joulujuhlaa, kun 1.-6. luokkien oppilaat tulivat klo 23 illalla lyhtykulkueessa kirkon

naapuriin juhlan viettoon. Mukana oli yli tuhat henkeä, koululaisia ja heidän opettajiaan, omaisiaan ja ystäviään jouluisessa miljöössä iloitemassa tonttujen, lumiukkojen ja muiden esityksistä. Kirkon lähellä oli myös seimi Jeesus-lapsen, Marian ja Joosefin seurassa.

Tilaisuus puistossa alkoi 5.

luokan oppilaan **Joona Luonilan** ortodoksisen kirkon kellojen iloisella soitolla. Tämä herätti joulurauhan koko ihmisjoukon sydämiin. Tämän jälkeen alkoi tonttujen ja mui-

den esiintyjien talvinen vuoro, joka lumisessa puistossa oli mieliin painuva. Oli mukava aloittaa joululoma!

■ **Elli Honkala**

SIMO OJANEN

■ Paasto alkaa - oletko valmis! Porin tiistaiseurassa herkiä tyttiin paastoaikaan sekä henkisesti että fyysisesti. Riikka Joki piti rentouttavan harjoituksen ja isä Jorma Kudjoi johdatteli sitten kuulijoita paastoviikoille.

Kirkon stipendi Kaarlo Saarenolle

Kirkollishallitus on myöntänyt syksyn ylioppilaskirjoitusten ortodoksisen uskonnon kokeessa parhaiten menestyneelle kokelaalle Kaarlo Saarenolle Nousiaisten lukiosta 200 euron kannustusstipendin.

– Kaarlo on ollut erittäin ahkera ja tunnollinen ja hän teki jopa ylimääräisiä kursseja uskonossa, luonnehti oppilastaan uskonnonopettaja Paula Rannikko.

– Mielestäni Kaarlon yo-vastauksista hienoin oli kysymys heikkokasista. Hän oli siihen yhdistänyt erinomaisesti kirjan sirpaleisen tiedon ja rakentanut todella hienon vastauksen. Muutkin hänen vastauksensa olivat harvinaisen kypsiä. Huomasi selvästi, että hän on hyvin perehtynyt uskonnon kysymyksiin ja tuntee rakkautta kirkkoa kohtaan. Kaarlo

■ Kaarlo ponomarina

on ollut paras oppilas urani varrella, ylisti Rannikko.

Etäopetusta tietokoneen kautta

– Puolet oppilaistani on maahanmuuttajia, ja he ovat lähtöisin enimmältään Venäjältä. Turun Normaalikoulussa lähes kaikki oppilaani ovat maahanmuuttajia, joiden määrä lisääntyy koko ajan.

Täällä Varsinais-Suomessa on paljon oppilaita, jotka eivät jostakin syystä osallistu ortodoksisen opetuksen, vaikka sitä järjestettäisiinkin kunnassa. Olen Turun seurakunnan ainoa päätoiminen uskonnonopettaja, ja nykyisin suurin osa tunneistani on tietokoneen kautta tapahtuvaa etäopetusta, johon myös Kaarlo osallistui. Missään muussa Suomen ortodoksisessa seurakunnassa ei tätä opetusmuotoa ole tiettävästi käytössä, kertoi Paula Rannikko.

– Kaarlo viesti osaamisellaan, kiinnostuksellaan ja innostuksellaan, että ortodoksiset asiat olivat hänelle hyvin tärkeitä ja läheisiä, tähdensi puolestaan Kaarlon 1–9-luokkien uskonnonopettaja Leila Pahomow Mynämäeltä.

Kaarlon palkintokaapissa useita SM-kultamitaleja

– Olen ollut kiinnostunut ortodoksisesta uskonnosta koko ikäni

ja varsinkin yläasteella perehdyin ortodoksisuuteen entistä lähemmin Leila Pahomowin tuntien innoittamana, sanoி kevään kirjoituksiin osallistuva abiturientti Kaarlo, joka on toiminut Turun kirkon palveluksien ponomarina jo jonkin aikaa. Ortodoksinen elämänsäsenne saa jatkoa tulevaisuudessakin:

– Kirjoitusten jälkeen tarkoitukseni on pyrkiä teologiaa lukemaan Joensuuhun. Muutto Länsi-Suomesta Joensuuhun ei suurempaa koti-ikävää tuottane, koska perheen kesämökki on Liperissä ja Joensuun seudulla asustelee myös sukulaisia.

Kaarlon ykkösharrastus tarjoaa tarpeellista vaihtelua tiiviin opiskelun lomaan: Kaarlo harrastaa Turun Seudun Ampujissa ilma-kivääri- ja pienoiskivääriammuntaa. Eikä hän juuri huteja liikkuvaankaan maaliin räiskyttelä, sillä kotona on palkintokaapissa useita nuorten SM-kultamitaleja.

■ **Simo Ojanen**

■ Isä Teppo Siili luovutti isä Viktor Turhaselle 1. luokan Pyhän Karitsan ritarikunnan jäsenmerkin maraskuisen palveuksen yhteydessä Pyhän Aleksandran kirkossa.

■ Isä Ion kastoi Sofia Oprea-Tomiucin Ahvenanmaalla, jossa ortodoksista kastetta ei ole toimitettu pitkään aikaan. Mukana vanhemmat, äiti Raluca Tomiuc ja isä Nicolae Oprea.

■ Sokos-tavaratalo Wiklundin Makeup Store lahjoitti Turun seurakunnalle 8.1. Fabergemunan. Kuvassa (vas.) Maija Grönlund, isä Ion, myyntipäällikkö Anette Huila ja meikkaaja Tanja Bang.

LIISA RÄSÄNEN

■ Onnittelumme Ullalle ja monia armorikkaita vuosia!

Rauman Tiistaiseura aloitti uuden vuoden ja kevät-kautensa 12.1. iloisilla kakkukahveilla. Tiistaiseuran puheenjohtaja Ulla Raulalla oli aihetta juhlaan. Hänellä oli jo viime vuoden puolella 50-vuotissyntymäpäivänsä, mutta hän halusi juhlistaa sitäkin vasta nyt. Joulun alla Ulla valmistui sekä sairaanhoitajaksi että terveydenhoitajaksi ja yhdistettyyn juhlaan oli siten moninkertaisesti aihetta. Tiistaiseuran lahjana hän sai taiteilija Riitta Lehto-Toivasen herkin grafiikanlehden "Rukous ikonin edessä".

Turun Tiistaiseuran myyjäiset

■ Myyjäisten piirak-katakkoot 4. joulukuuta.

■ Myyjäiset viides joulukuuta.

■ Lapsi- ja nuorisotyön pöydällä myös lapset olivat innokkaasti mukana.

■ Ystävykset Johannes ja Esa.

Seurakunnan joulujuhlaa

vietettiin sunnuntaina 28. joulukuuta

■ Isä Ion jakoi pukin ovelle jättämät lahjat lapsille.

Pyhittäjä Johannes Klimakos – Johannes Siinailainen

(Portaiden Johannes, Johannes Skolastikos)

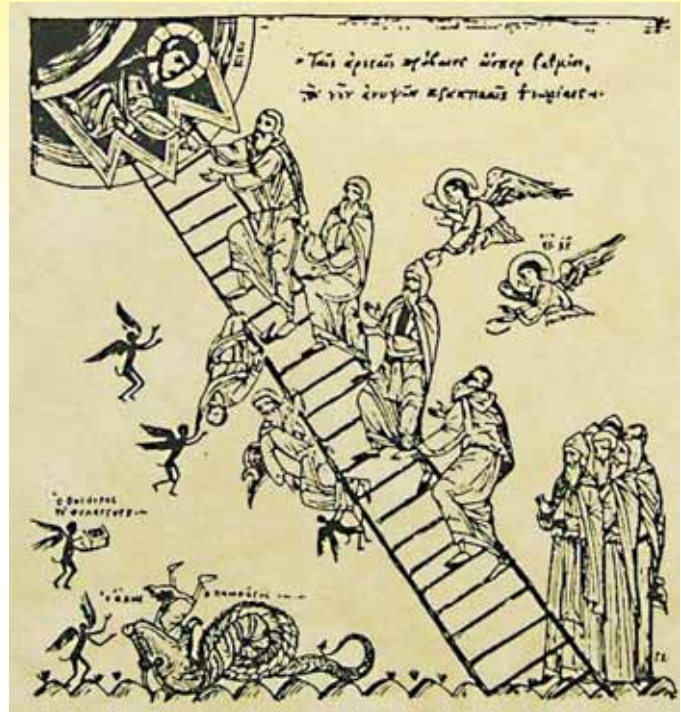
Muistopäivää vietetään suuren paaston neljäntenä sunnuntaina ja kuolinpäivää 30. maaliskuuta.

Johannes syntyi Palestiinan tai Syyrian alueella 500-luvulla. Hänen elämästään ei tiedetä paljon, mutta todennäköisesti hän oli varakkaasta perheestä. Johanneksen otaksutaan olevan pyhittäjien Ksenofonin ja Marian poika. Hän lähti 16-vuotiaana Egyptiin Siinainvuoren luostariin ja vihkiytyi munkiksi. Hänen veljensä Georgios oli myös munkkina Siinailla.

Kun Johanneksen ohjaaja abba Martyrios kuoli, siirtyi Johannes kilvoittelemaan erämaahan, jossa hän eli 40 vuotta. Siellä hän kilvoitteli ankarasti ja rukouksen voimalla todisti Jumalan suojelevan uskollisia palvelijoitaan. Häntä kutsuttiin nerokkaaksi, enkelien vertaiseksi ja erinomaiseksi opettajaksi sekä näkymättömien vammojen parantajaksi. Hänet valittiin Siinain luostarin igume-

niksi. Johannes kirjoitti kilvoittelun ohjesäännöt ja toimi elämällään esimerkkinä kristityille.

Johannes vetäytyi takaisin erakoksi, jossa hän kirjoitti ”Abba Johanneksen, Siinain vuoren munkkien igumenin, askeettinen puhe” -teoksen, joka sai lisänimen ”Hengelliset laintaulut”. Teos käsittää 30 puhetta. Teoksessa kuvataan ihmisen nousu portaittain kohti Jumalaa, jonka vuoksi teosta nimitetään myös *Portaiksi*. Tästä teoksesta tuli kristillisen kilvoitus- ja luostarielämän klassikko.

Tropari

Sinä, oi jumalankantajaisämme Johannes, tultit erämaan asukkaaksi, ruumiilliseksi enkeliksi ja ihmeidentekijäksi saatuasi paastolla, valvomisella ja rukouksella taivaalliset lahjat. Sinä parannat sairasten taudit ja sielut, jotka luoksesi uskossa tulevat. Kunnia olkoon hänelle, joka antoi sinulle voiman! Kunnia hänelle, joka sinut seppelöi! Kunnia olkoon hänelle, joka sinun kauttasi kaikille parannusta vuodattaa!

RUOHOLA

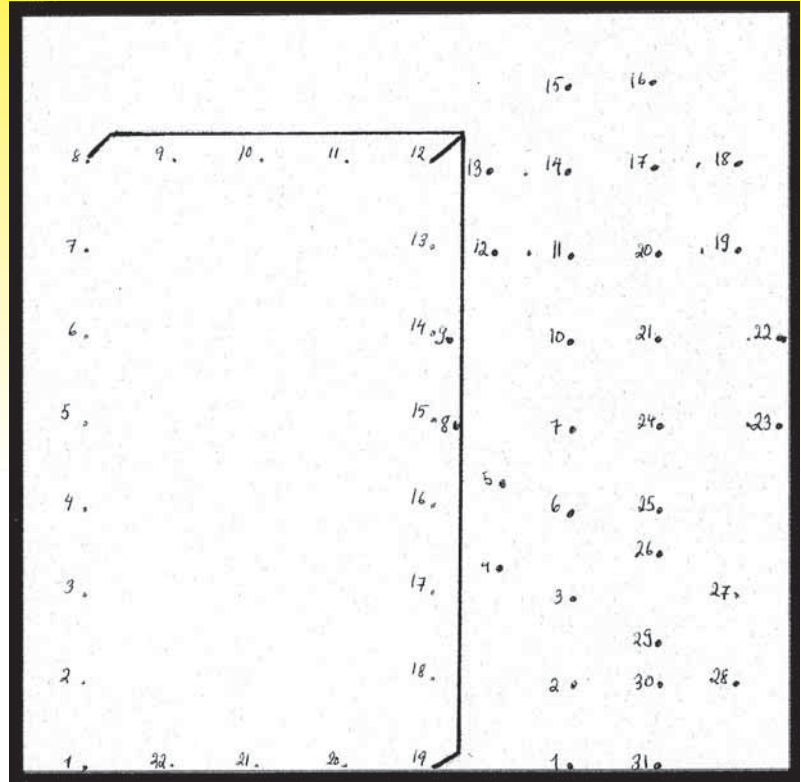

Katumus

Suureen paastoon kuuluu katumuksen eli synnintunnustuksen sakramentti. Tätä voidaan kutsua myös mielenmuutoksen sakramentiksi, koska omatunto vaatii joskus mielen, ajatusten, asenteiden ja tunteiden muutosta. Katumus on elämän tie, joka toimii rukouksen ohella sielun lääkkeenä.

Jeesus on näkymättömästi läsnä tässä mysteeriossa eli salaisuudessa ja antaa rehellisesti katuvalla tämän synnit anteeksi. Pappi toimii armon välikappaleena ja tunnustuksemme todistajana. Hän ei päästä synnejä oman vallan mukaan vaan Pyhän Kolminaisuuden nimeen, eikä papin tehtävä ole tuomita tai arvostella vaan johdattaa uuteen toivoon.

Katuva tulee kirkkoon, ja pappi lukee synnintunnustusta edeltävät rukoukset. Tämän jälkeen katuva tunnustaa rikkomuksensa rippi-isälleen eli hengellisen elämän ohjaajalleen, joka neuvoo, kuinka tulee toimia Jumalan tahdon mukaisesti. Keskustelun päätyttyä katuva menee polvilleen, ja pappi peittää kaulassaan olevalla epitraakililla katuvan pään. Lopuksi pappi siunaa katuneen ristinmerkillä ja lukee päästörukouksen. Pappi on asettanut analogille e...n ja r...n, joita katuva suutelee sakramentin päätteeksi.

Tehtävä pisteestä pisteeseen:

Yhdistä pisteet numerojärjestyksessä, niin selviää, mitkä ovat nämä analogille asetetut kunnioitetut esineet.

Julian päiväkirjasta 1/10

Vuosi vaihtui pakkasessa. Tämä talvi on ollut jotenkin tavallista kylmempi, vaikka koko ajan vaahdotaan ilmaston lämpenemisestä. Onhan tässä pakkasessa se hyvä puoli, että pöpöt kuolee ja sitä myöden sairastelut vähenee, jouluna oli lunta kunnolla lunta ja ulko-maalaiset turistitkin näkevät Suomen talven kauneimmillaan. Sitä paitsi pulkkamäki on silti yksi hauskipia talvilajeja ja jos lunta ei olisi, niin ei voisi tehdä lumienkeleitäkään.

Näin suuren paaston kynnyksellä ussantunnilla on puhuttu paljon paaston merkityksestä ja tarpeellisuudesta. Nykyään hengellisellä elämänmuutoksella on suurempi merkitys kuin ennen, koska maallistumisen myötä henkiset arvot ovat romahtaneet. Kaveripiiristänikin huomaa, kuinka tietynlainen asennekasvatus siirtyy vanhemmilta lapsille. Jos tunnustaa uskovansa, niin meihin voidaan suhtautua jopa negatiivisesti. Kaikkein ikävintä on se kun opettajien edessä tietyt esittävät erilaisia näkemyksiä esimerkiksi uskon suhteen ja sitten vapaa-ajalla puhuvat aivan

toista. Miksi ei voida olla rehellisiä myös omien mielipiteiden kanssa? Ai niin...arvosanojen.

Joonatan on äitinsä kanssa päättänyt liittyä ortodoksiseen kirkkoon. Joonatanin äitiä harmittaa kun häntä ei oltu kas-tettu aikoinaan ortodoksiseksi ja nyt hän sitten pääsee tavallaan "kotiin" äitikir-kon helmaan. Minä tietysti olen tehnyt Joonatanin suhteen vähän epävirallista käännytystyötä, vaikkei sitä meidän kirkossa ole tapana tehdä. Jokainen liittyy kuitenkin omasta vapaasta tahdostaan.

Pikku Antonista on kasvanut jo "iso poika" ja tämä puhua pälpättää hereillä ollessaan koko ajan omia juttujansa. Mun täytyy mennä paastossa ripille ja tunnustaa, että välillä suustani pääsee rumia sanoja ja Anton nappaa heti ne käyttöön. Nastin ja Danielin kanssa tulee kans tapelta turhan usein ja äitiäkin pitäis auttaa siivoushommissa. Äiti onkin antanut meille käskyn, ettei ainakaan Antonin aikana saa haukkua ketään, mielellään ei muulloinkaan. Eli nyt alkaa mielen, ajatusten, sanojen ja tekojen puhdistautumiskausi.

Teksti: **Leena Lomu**
Piiirros: **Klaudia Honkamäki**

SINULLE KIRKOSTASI

Tilaa **ANALOGI** itsellesi tai ystävällesi lahjaksi

Se käy kätevästi oheisella
tilauslipukkeella.

Tilauslipuke

ANALOGI

Huomaa, että seurakunnan jäsenenä saat lehden lahjana
ORTODOKSINEN SEURAKUNTALEHTI

TILAA itsellesi tai ystävällesi lahjaksi ANALOGI 21€/vuosi

Lehden saaja

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maksaja (ellei saaja)

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

1. luokan
posti-
merkki

ANALOGI

Tampereen ortodoksinen seurakunta
Suvantokau 10 A
33100 Tampere